

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 039 (5759) 27 fevral 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar Bakıda ümumxalq yürüşü keçirilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yürüşdə iştirak edib

7

Əli Həsənov: "Xocalı soyqırımı tövədənlər illərlə Ermənistani idarə etdilər"

10

"Prezidentin son fərman
və sərvətcamları sosial
müdafiə sahəsində atılan
inqilabi addimlardır"

10

Qiymət artırımları ilə bağlı
məlumatlar əsassızdır

27 fevral 2019-cu il

Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar Bakıda ümumxalq yürüşü keçirilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yürüşdə iştirak edib

Bəşər tarixində ən qanlı cinayətlərdən biri olan Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar fevralın 26-da Bakıda ümumxalq yürüşü keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri yürüşdə iştirak ediblər.

Paytaxtın Azadlıq meydanından Xətai rayonunda ucaldılmış abidəyə doğru hərəkətə başlayan və on minlərlə insanın iştirak etdiyi ümumxalq yürüşünün məqsədi Xocalı faciəsi qurbanlarının xatirəsini ehtiramlı yad etmək, erməni faşistləri tərəfindən insanlığa qarşı

törədilmiş bu vəhşi cinayəti yenidən dünya ictimaiyyətinin diqqətine çatdırmaqdır.

Ön sırada Prezident İlham Əliyevin ve birinci xanım Mehriban Əliyeyanın olduqları ümumxalq yürüşünün iştirakçıları qanlı qırğınıñ günahsız qurbanlarının - xüsusi qəddarlıqla qətle yetirilmiş uşaqların, qadınların və qocaların portretlərini, 27 il əvvəl törədilmiş hadisələrin dəhşətli səhnələrini eks etdirən fotosəkilləri, faciənin təqsirkarlarından cavab tələb etmək, onları cəzalandırmaq, bu soyqırımına beynəlxalq seviyyədə siyasi-hüquqî qiymət vermək barədə çağrılar və soyqırımı qurbanlarının adlarının, soyadlarının eks olunduğu Azərbaycan, rus, ingilis dillərində

plakatlar və transparantlar tutmuşdular. Marşrut boyunca yolların kənarlarındakı monitorlarda, binaların fasadlarında və evyanlarında "Dünya Xocalı soyqırımı tanımlıdır", "Xocalıya ədaət!", "Xocalını unutmayın!", "Rədd olsun erməni faşizmi!", "Xocalı - XX əsrin soyqırımı", "Cinayətkarlar cəzasız qalmayacaqlar!", "Xocalı soyqırımı - 27 il", "Xocalı soyqırımı başəriyyətə qarşı cinayətdir", "Xocalı, sözün bitdiyi yer", "Viran edilən Xocalı yenidən dirçələcək" və s. şüurlar nümayiş etdirilirdi.

Ümumxalq yürüşü iştirakçılarının hüznülü cöhrələrinə baxanda göründü ki, öten 27 il Xocalının dinc sakinlərinə qanlı divan tutul-

masının dəhşətlərini yaddaşlardan sile bilməyib. Birçə gecədə yerləyeksan edilmiş bu Azərbaycan şəhərinin adı indi Xatın, Liditse və Sonqmi ilə qoşa çekilir.

Bütövlükde bu ümumxalq yürüşü Azərbaycanın Xocalı soyqırımı ilə bağlı apardığı genişmiqyaslı işin növbəti mərhələsidir. Dünya Xocalı qırğını haqqında əsl həqiqəti bilməli, başa düşməlidir ki, XX əsrin sonunda bütün sivil bəşəriyyətin gözü qarşısında törədilmiş bu vəhşiliyə ıaqeydlik, yüzlərə dinc insanın ölümündə təqsirkar olanların cəzalandırılmaması belə faciələrin planetin hər bir nöqtəsində təkrarlanmasına gətirib çıxara bilər. Bu yürüş həm də Azərbaycan xalqının six birliyini, onun öz şəhidlərinin xatiresine ehtiramını, işğal altındaki torpaqların azad olunması və ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpası üçün elindən gələn etmək əzminini nümayiş etdirdi.

***

Xocalı soyqırımı qurbanlarının abidəsinin etrafında fəxri qaroval dəstəsi və tərəfəvələr düzülmüşdül. Prezident İlham Əliyev Xocalı soyqırımı abidəsinin önünə əkili qoydu, faciə qurbanlarının xatire-

Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar Bakıda ümumxalq yürüşü keçirilib

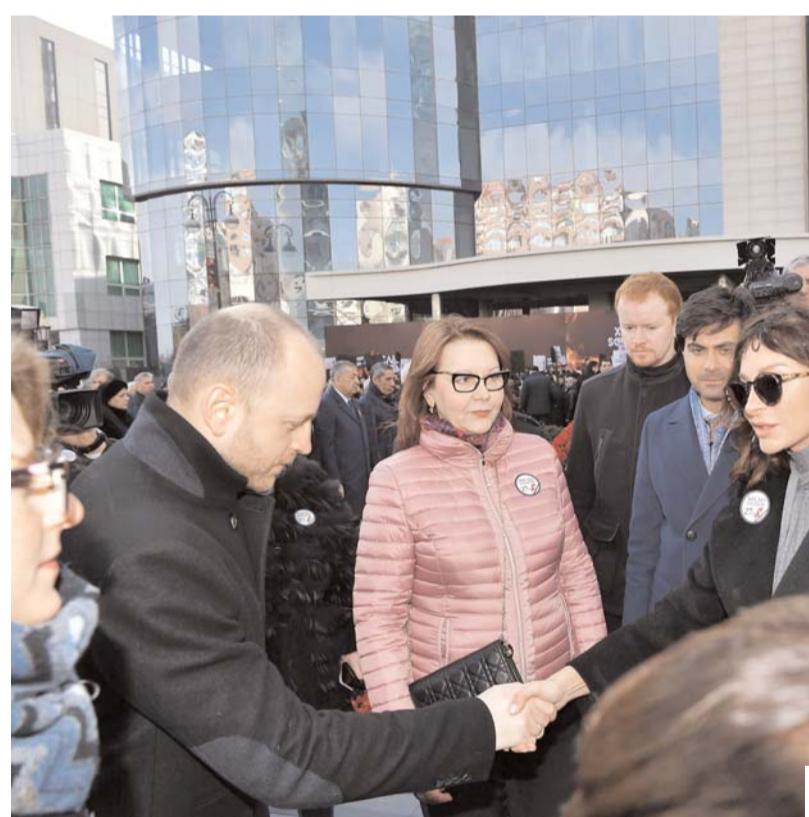
Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yürüşdə iştirak edib

Əvvəli Səh. 2

***

Ümumxalq yürüşündə Rusiyanın gələn nümayəndə heyəti de iştirak edirdi. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Rusiyadan gələn nümayəndə heyəti ilə görüşüb söhbət etdi.

Heyətə Rusiya Federasiyası Dövlət Dumasının beynəlxalq əlaqələr üzrə komitəsinin sədr müavini, dünya şöhrəti idmançı İrina Rodnina, Dövlət Dumasının təhlükəsizlik və korrupsiya əleyhinə komitəsi sədrinin birinci müavini Dmitri Savyev, Dövlət Duması Federal Məclisinin ailə, qadın və uşaq məsələləri üzrə komitəsinin sədr müavini Oksana Puşkina, Dövlət Dumasının dövlət əhəmiyyətli tikinti və qanunvericilik üzrə komitəsi sədrinin birinci müavini Mixail Yemelyanov, Dövlət Dumasının deputatları Tatyana Sibizova, Denis Parfenov və Aleksey Juravlev, Rusiya Siyasi Tədqiqatlar İnstitutunun direktoru, Azərbaycanın dostları qrupunun əlaqələndirili-

cisi, tanınmış politoloq Sergey Markov və həmin institutun MDB ölkələri departamentinin rəhbəri, Aleksey Bıckov, hərbi ekspert, "Milli müdafiə" jurnalının baş redaktoru İgor Korotčenko, rusiyalı yazıçı, rejissor Aleksandr Rusnak, Rusiya Hökuməti yanında Maliyyə Universitetinin sosiologiya və politologiya fakültəsinin dekanı Aleksandr Şatilov daxildir. Sonra Prezident İlham Əliyev Rusyanın "Rossiya-24" kanalına müsahibə verdi.

***

Tarixi faktlar göstərir ki, əzəli Azərbaycan torpaqlarında - indiki Ermənistanda, Dağlıq Qarabağ

bölgəsində ve onun ətrafındaki yeddi rayonda yaşayan azərbaycanlılar erməni millətçilərinin davamlı olaraq etnik təmizləmə, soyqırımı və təcavüzkarlıq siyasetinə məruz qalaraq, doğma yurdularından didərgin salınıb, qacqın və məcburi köçkünlərə əvəz olundular. "Böyük Ermənistən" xülyası ilə yaşayış ermənilər öz məqsədlərinə çatmaq üçün xarici himayədarların köməyi ilə müxtəlif vaxtlarda azərbaycanlılara qarşı terror və soyqırımı həyata keçirmekle etnik təmizləmə siyaseti aparıblar. Təkcə XX əsrə aiddə azərbaycanlılar dörd dəfə - 1905-1906-cı, 1918-1920-cı, 1948-1953-cü və 1988-1993-cü illərdə soyqırımı və etnik təmizlə-

mələrə məruz qalıblar.

SSRİ-nin süqutundan dərhal sonra isə yenice yaranmış Ermənistən Respublikasının ilk addımları dövlət seviyəsində zor tətbiqi və Azərbaycan Respublikasına qarşı təcavüzkar mühərbi etməkdən ibarət oldu. Bütün bunların nəticəsində Azərbaycan Respublikası ərazilərinin təqribən beşdəbir işğal edildi, zəbt olunmuş torpaqlarda və Ermənistən öz ərazisində bir milyondan artıq köklü azərbaycanlı etnik təmizləməyə məruz qaldı. Bu təcavüz zamanı mülki azərbaycanlı əhaliyə qarşı çoxsaylı mühərbi, insanlıq əleyhinə cinayətlər, o cümlədən soyqırımı aktları törədildi. Bu cinayətlərə görə məsuliyyəti məhz təcavüzkar tərəf olan Ermənistən Respublikası daşıyır.

Mühərbinin gedisinin ən fəciə səhifəsi Xocalı şəhərinin işğalı oldu. Azərbaycanın Dağlıq

Qarabağ bölgəsində yerleşən bu şəhərdə mühərbiyən əvvəl 7 min insan yaşayırdı. 1991-ci ilin oktyabrından şəhər Ermənistən silahlı qüvvələri tərəfindən tamamilə mühəsirəyə alındı. 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə kütłəvi artilleriya zərbələrinin ardınca Ermənistən silahlı qüvvələri keçmiş SSRİ-nin 366-cı motoatıcı alayının köməyi ilə Xocalı işğal etdilər. İşgalçılardan Xocalıni darmadağın edərək xüsusi amansızlıqla onun dinc əhalisinin soyqırımı törətdilər. Bu müdhiş soyqırımı zamanı 613 nəfər, o cümlədən 106 qadın, 63 uşaq və 70 qoca xüsusi qəddarlıqla öldürülüb, 1275 insan əsir və girov götürülərək işgəncələrə məruz qalıb. Onlardan 150 nəfərin, o cümlədən 68 qadın və 26 uşaqın taleyi bu günədək məlum deyil.

Ardı Səh. 4

27 fevral 2019-cu il

Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar Bakıda ümumxalq yürüşü keçirilib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yürüşdə iştirak edib

Əvvəli Səh. 3

Qırğıın zamanı 487 nəfər müxtəlif dərcəli bədən xəsarətləri alıb. Həmçinin 8 ailə tamamile məhv edilib, 130 uşaq valideynlərindən birini, 25 uşaq isə hər iki valideynini itirib. Həmin insanlar yalnız etnik mənsubiyətlərinə - azərbaycanlı olduqlarına görə amansızcasına öldürülüb, işğencələrə məruz qalıb və şikət edilib. Ermənistən silahlı birləşmələri tərəfindən Xocalı şəhərinin işğal edilməsi ilə əlaqədar Azərbaycan dövlətinə və vətəndaşlarına 170 milyon ABŞ dollarından artıq ziyan vurulub.

Ermənistən tərəfindən Azərbaycan Respublikasına qarşı başlanan müharibənin səbəbləri və nəticələrinin ümumi qiymətləndirilməsi, Xocalıdakı faciəvi hadisələrin bütün mövcud faktları qəti şəkilde sübut edir ki, Azərbaycanın bu şəhərində töredilmiş cinayətlər sıradan və təsadüfi hərəket deyil, Ermənistən sistemi zorakılıq siyasətinin tərkib hissəsi olub. Xocalıdakı mülki insanların məqsəd-yönlü qırğını, sadəcə, azərbaycanlı olduqları üçün onların kütlevi məhvine yönəlmüşdi. Beynəlxalq hüquqa görə belə hərəkətlər "soyqırımı" anlayışına uyğundur və

dünya ictimaiyyəti tərəfindən bu cür tanınmalıdır.

Azərbaycan Respublikasına qarşı davam edən tecavüz fonunda Ermənistən tərəfindən töredilmiş müharibə, insanlıq eleyhinə cinayətlər və Xocalı soyqırımı insan hüquqları və beynəlxalq humanitar hüququn, xüsusi 1949-cu il Cenevrə konvensiyaları, Soyqırımı cinayətinin qarşısının alınması və cəzalandırılması haqqında Konvensiya, Mülki və Siyasi Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt, İqtisadi, Sosial və Mədəni Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt, İşgəncələrə və digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan davranış və cəza növlərinə qarşı Konvensiya, ırqi ayrı-seçkililikin bütün formalarının leğv edilmə-

si haqqında beynəlxalq Konvensiya, Uşaq hüquqları haqqında Konvensiya və İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında Konvensiyadan ciddi şəkildə pozulmasıdır.

Xocalı haqqında həqiqətlərin dünyaya çatdırılması, bu faciənin xalqımıza qarşı soyqırımı akti kimi tanınması üçün Azərbaycan dövləti bütün zəruri addımları atır. Bu sahədə məqsədönlü fəaliyyət ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycanda siyasi hakimiyətə qayıdan sonra başlanıb. Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə Xocalı soyqırımına siyasi-hüquqi qiymət verilib, fevralın 26-sı Xocalı Soyqırımı Günü elan edilib. 2008-ci ilde Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəb-

büsü ilə başlanmış "Xocalıya ədəlet!" beynəlxalq kampaniyası bu istiqamətdə təbliğat işini daha da fəallaşdırıb. Faciə ilə əlaqədar dəhşətli faktları bu kampanya çərçivəsində aparılan işlər sayesində geniş beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılıb, planetin bütün guşelərində milyonlarla insan erməni millətçilərinin əsl simasına bələd olub, bilişlər ki, ermənilər öz sərsəm ideyalarını həyata keçirmək naminə heç nədən, hətta uşaqları belə qetle yetirməkdən çəkinmirlər. Xocalı soyqırımının dünya miqyasında tənqidiləşdirilən istiqamətdə aparılan sistemli işin neticəsidir ki, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament İttifaqının, Meksika, Pakistan, Çexiya, Peru, Kolumbiya, Panama, Honduras, Sudan, Qvatemala və

Cibuti parlamentlərinin müvafiq sənədlərinde Xocalıda töredilmiş kütləvi qətllerin soyqırımı akti olduğunu təsdiq edilib. Ruminiya, Bosniya və Herseqovina, Serbiya, İordaniya, Sloveniya, Şotlandiya parlamentləri, eləcə də ABŞ-in 22 ştatının icra və qanunvericilik organları Xocalı faciəsini qətiyyətli qiyətmətləndirək qətiyyətli pisləyiblər. Avropa İnsan Haqları Məhkəməsi 2010-cu il 22 aprel tarixli qərarında Xocalının azərbaycanlılarından ibarət mülki əhalisinin qətəl yetirilməsinin "mühərabə cinayətləri və ya insanlıq qarşı cinayətlər kimi qiymətləndirilə bilən xüsusiətə ağır əməllər" olduğunu müəyyən edib.

Hər il olduğu kimi, bu il də Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə dünyanın müxtəlif ölkələrində Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsini anma mərasimləri keçirilib. Bu aksiyaların iştirakçılara Fond tərəfindən hazırlanmış, Qarabağın və Ermənistən-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ munaqışının tarixində bəhs edən materiallar, bukletlər, fotoalbumlar və kitablar paylanılib. Aksiyalar çərçivəsində ermənilərin vəhşiliklərindən bəhs edən sənədlə filmlər nümayiş etdirilib, rəsmi sərgiləri təşkil olunub. Qardaş Türkiyədə, ABŞ-da, Almaniyyada, Avstriyada, Belçikada, Gürcüstanda, Hollandiyada və digər ölkələrdə keçirilən mitinqlər, anım tədbirləri, konfranslar, sərgilər, müsabiqələr ictimaiyyət arasında böyük əksədə doğurub.

Xocalı soyqırımının 27-ci ildö-

nümü ilə əlaqədar Bakıda növbəti ümumxalq yürüşü dünya ictimaiyyətinə bir mesajdır ki, Azərbaycan öz torpaqlarında ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına imkan verməyəcək, ərazi bütövlüyünü bərpə edəcək. Hər kəsə aydın olmalıdır ki, Xocalı soyqırımını töredənlərin cəzasız qalması, munaqışının nizama salınmaması nəinki Cənubi Qafqaz regionunda, həm də bütün dünyada sülh və sabitlik üçün təhlükə tərəfdən qorunmalıdır. Bunu 2016-cı il aprel ayının əvvəllərində cəbhə xəttində baş vermiş hadisələr bir daha sübut edir. Ermənistən silahlı qüvvələri növbəti təxribatlara əl ataraq, cəbhə xəttə boyunca yerleşən yaşayış məntəqələrini güclü atəş tutdular. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri dinc sakinlərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün cavab tədbirləri görməye məcbur oldu. Gənişməqası hərbi əməliyyatlar nəticəsində Azərbaycan torpaqlarının bir hissəsini işgalçılarından təmizlədi. Xalqımızın, dövlətimizin, ordumuzun mübarizə əzminin yenilənməzliyini təsdiq edən 2016-ci ilin Aprel döyüşləri və öten ilin mayında Naxçıvan əməliyyatı sübut etdi ki, torpaqlarımız yaşı düşməndən azad ediləcək, şəhidlərimizin qanı yerde qalmayacaq.

***

Bütün gün ərzində Xocalı soyqırımı qurbanlarının abidəsi öününe insan axını davam etdi. On minlərlə insan soyqırımı abidəsini ziyrət etdi. Abidənin öününe ter çıçeklər qoyuldu, şəhidlərin ruhuna dua-lar oxundu.

“Azərbaycan xalqı heç vaxt bu faciəni unutmayacaq, həmişə xatırlayacaq”

Prezident İlham Əliyev “Rossiya-24” telekanalının müxbirinə müsahibə verib

Fevralın 26-da Xocalı soyqırımının 27-ci ildöñümü ilə əlaqədar Bakıda keçirilən ümumxalq yürüşündə iştirak edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev “Rossiya-24” telekanalının müxbirinə müsahibə verib. AZƏRTAC müsahibəni təqdim edir.

Müxbir: Azərbaycan xalqının dərdinə şərifik. Həlak olanların ailələrinə, doğmalarına başsağlığı veririk. Bu gün Siz insanlara, Azərbaycan sakinlərinə, bu dərdi bölüşənlərə hansı sözlərlə müraciət edirsiniz?

Prezident İlham Əliyev: Çox sağ olun ki, gəlmisiniz. Azərbaycan xalqının tarixindəki bu faciəli hadisəyə münasibətinizi bildirirsiniz. Bu, xalqımızın sağlamaz dərdidir, xalqımıza qarşı töredilən soyqırımıdır, ötən əsrin ən böyük cinayətidir. Yalnız Azərbaycan millətinə mənsub olduqlarına görə günahsız insanlar - qocalar, qadınlar ve uşaqlar helak olmuş, zərər çəkmişlər. Azərbaycan xalqı heç vaxt bu faciəni

unutmayacaq, həmişə xatırlayacaq. Bu, bizim yaddaşımızda həmişəlik qalacaq. Əsas odur ki, belə faciələr daha heç vaxt tekrar olunmasın. Daha heç vaxt heç bir xalqa qarşı belə dəhşətli soyqırımı hadisəsi, milli elamətə görə qırğını töredilməsin. Azərbaycan dövləti, xalqı həlak olanların xatirəsini əziz tutur, yad edir və onların xatirəsi bizim üçün müqəddəsdir. Həmin faciəli gecədə xilas olanlar həmişə bizim üçün fiziki zədələr, mənəvi yaralar alan, həmin qətləməyi yaşıyan insanlar kimi qalacaqlar. Biz bu adamların aqibətini yüngülləşdirmək üçün əlimizdən gələni edirik, dövlət onlara kömək edir və edəcək. Bir daha demək istəyirəm, biz hamımız çalışmalıq ki, belə faciələr bəşəriyyət tarixində bir dəha olmasın.

Müxbir: Sağ olun, cənab Prezident.

Prezident İlham Əliyev: Çox sağ olun.

Müxbir: Cox sağ olun. Dərdinizə şərifik.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla telefonla zəng edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 26-da Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla telefonla zəng edib.

Dövlətimizin başçısı Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanla ad günü münasibətə təbriklerini çatdırıb, qardaş Türkiyənin inkişafı naminə ona yeni-yeni uğurlar və möhkəm canşağılı arzulayıb.

Türkiyə Prezidenti göstərilən diqqətə və təbrike görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkür edib.

Eyni zamanda Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan Xocalı soyqırımı zamanı ermənilərin günahsız insanların qətəl yetirilməsini bir daha pisləyərək, bu faciə ilə bağlı Azərbaycan Prezidentine və xalqımıza başsağlığı verib.

Dövlətimizin başçısı başsağlığına görə minnətdarlığını bildirib.

Prezident İlham Əliyev və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bundan sonra da uğurla inkişaf edəcəyinə və möhkəmlənəcəyinə eminliklərini ifadə ediblər.

Rəsmi xronika

Məcburi köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslər üçün vahid aylıq müavinətin məbləği 50 faiz artırılıb

***

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev fevralın 26-da “Məcburi köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslər üçün vahid aylıq müavinətin artırılması haqqında” Sərəncam imzalayıb.

***

AZƏRTAC xəber verir ki, Sərəncama əsasən, məcburi köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslər üçün vahid aylıq müavinətin məbləği 2019-cu il aprelin 1-dən 50 faiz artırılıb.

Azərbaycan-Şimali Makedoniya əlaqələrinin inkişaf perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb

Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov Cenevrəyə işgūzar səfəri çərçivəsində Şimali Makedoniyanın xarici işlər nazirinin müavini Andrey Zernovski ilə görüşüb.

Xarici işlər Nazirliyinin mətbuat xidmetindən AZƏRTAC-a bildirilərlər ki, görüşdə tərəflər Azərbaycan ilə Şimali Makedoniya arasında əlaqələrin cari vəziyyəti haqqında fikir mübadiləsi aparıblar. Münasibətlərin daha da inkişaf etdirilməsi məqsədile qarışlılıq səfər mübadiləsinin əhəmiyyəti vurğulanıb.

Həmçinin tərəflər ölkələrimiz arasında iqtisadi əməkdaşlığı genişləndirmək və sərmayə qoyuluşunu artırmaq məqsədilə biznes forumlarının keçirilməsinin zəruriliyini bildiriblər. Görüşdə, həmçinin enerji sahəsində ikitərəflī əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə olunub.

Azərbaycanın Müdafiə Nazirliyi: “David Tonoyanın fikirləri hərbi baxımdan heç bir əhəmiyyət kəsb etmir”

Ermənistanın müdafiə naziri David Tonoyan mülki şəxsdir və onun hərbi strategiyanın, daha dəqiq desək, müdafiə və hücum nədən ibarət olması barədə heç bir anlayışı yoxdur. Bu barədə D.Tonoyanın Ermənistanın ictimai televiziyasında çıxışı zamanı bu ölkənin hərbi strategiyasının müdafiədən hücumaya dəyişdiyini söyləməsi ilə əlaqədar AZƏRTAC-in sorğusuna cavab olaraq Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyindən bildiriblər. Nazirliyin açıqlamasında qeyd edilib: “D.Tonoyan müdafiə nazirinin

müavini olduğu vaxt - 2016-ci ilin Aprel döyüşlərində, eləcə də nazir vəzifəsində çalışdığı dövrədə baş verən Günnüt əməliyyatı zamanı “hü-

cuma keçmək” istəyən Ermənistan ordusunun döyüş meydanından necə qəçidiğinin şahidi olmuşuq. Onun hərbi sahədə diletant olduğunu nəzərə alaraq qeyd edə bilərik ki, bu populist fikirlər yalnız daxili auditoriya üçün nəzərdə tutulub və hərbi baxımdan heç bir əhəmiyyət kəsb etmir.

Azərbaycan Ordusunun bütün istiqamətlərdə Ermənistan ordusundan üstün olduğunu və imkanlarının müqayisədilməzliyini Tonoyan özü də etiraf edib. Yaxın gələcəkdə Ermənistan ordusunun Azərbaycan Ordusunu nəinki ölüb keçmək, hətta Ordumuzla heç bir sahədə müqayisə olunmaq perspektivi belə yoxdur”.

27 fevral 2019-cu il

Bu yol həm Xankəndidən, həm Şuşadan, həm Xocalıdan, işğal altında qalan digər torpaqlarımızdan, hətta qədim İrəvandan belə keçəcək!

Xocalı soyqırımının 27-ci ildö-nümündə on minlərlə insan "Ana harayı" abidəsinə doğru yürüş etdi. Bu yürüşün özəlliyi, həm də onda idi ki, xalq bir vəhdət halında öz Liderinin arxasında gedərək, 20-ci əsrin qanlı faciəsini andı. Bu, yalnız erməni vəhşiliyinin dünyaya tanıtılması baxımından ümumxalq yürüşü deyildi, həm də Azərbaycanda xalqın öz Prezidenti ilə vəhdəti-nin bariz nümayishi idi.

Bu gün milyonlarla azərbaycanlı "İlham Əliyev mənim Prezidentimdir!" deyir

Cünki xalqımız hər zaman Ona arxalanıb və O da öz xalqına güvənib. Məhz bu reallıq, bu danılmaz amil Azərbaycan dövlətinin gücünün və qüdrətinin göstəricisi olaraq də-yərləndirilməkdədir. Bu gün milyonlarla azərbaycanlı "İlham Əliyev mənim Prezidentimdir!" deyir və Cənab İlham Əliyevin hələ 2003-cü ildə vurğuladığı "Mən hər bir azərbaycanının Prezidenti olacağam!" vədi-nə sədəqətini nümayiş etdirir. Cünki dövlət başçımız xalqının Lideri olaraq, həqiqətən də, vaxtılıx xəyal kimi görünən hər şeyi reallığı çevirdi - Azərbaycanın inkişafı, tərəqqisi, beynəlxalq aləmdə artan nüfuzu və qüdrəti!

Azərbaycan dövləti onun xalqına qarşı törədilmiş qanlı hadisələri unutmayıb və torpaqlarının işgalini

faktı ilə heç zaman barışmayacaq

Təkcə, bir faktı demək kifayət edər ki, məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin Xocalı soyqırımına siyasi qiymət verməsindən sonra, bu istiqamətdə Onun siyasetini davam etdirən Prezident İlham Əliyev, xalqımıza qarşı törədilmiş amansız, vəhşi genosid aktının dönyanın bir çox ölkələrində, parlamentlərində və nüfuzlu təşkilatlarında tanıdılmasına nail oldu. Bu, bir Liderlik və qətiyyət faktoru olaraq da qiymətləndirilməlidir və qiymətləndirilir də - xalqımız, millətimiz tərəfindən!

Biz, burada daha bir tarixi hadisəni xatırlaya bilərik - 2016-cı ilin aprel müharibəsi. Dördgünülgü müharibə bütün dünyaya və

xüsusilə, erməni işgalçılara sübut etdi ki, Azərbaycan dövləti onun xalqına qarşı törədilmiş qanlı hadisələri unutmayıb, torpaqlarının işğali faktı ilə heç zaman barışmayacaq və əldə edilən zəfər də bunu isbatladı. Həmin ərefələrdə de xalq bir yumruq kimi iqtidarın etrafında sıx birləşərək vahidliyini, daim Prezidenti, Ali Baş Komandanı ilə bir yerde olduğunu nümayiş etdirdi.

Azərbaycan xalqı öz Liderinin arxasında gedir və hər zaman da belə olacaq!

Bu da, son deyildi. Bunun ardınca Naxçıvanda, qısa müddətdə işgalçılardan azad

edilən strateji yüksəkliliklər, düşmən tapdağından azad edilən və hətta Ermənistən ərazilərini ovuc içinde göstərən ərazilərə sahib olmaq gücünün sərgilənməsi qarşıda daha böyük qəlebələrin gözənlənməsini xəbər verən anonsdur - zəfər anonsu!

Bəli, bu gün bütün bir Azərbaycan xalqı öz Liderinin arxasında gedir və hər zaman da belə olacaq. Cünki Azərbaycan xalqı nə tarixini unudur, nə də nankorluq edir. Azərbaycan xalqı dövlətinin, dövlətçiliyinin müdafiəsi üçün hər zaman bu yolu tutaraq və Liderinin izi ilə gedəcək. Bu yol isə, həm Xankəndidən, həm Şuşadan, həm Xocalıdan, həm də digər əzəli və əbədi torpaqlarımızdan, hətta qədim İrəvandan belə keçəcək!

Rövşən NURƏDDİNÖĞLU

**“Xocalıya ədalət!” kampaniyası
çərçivəsində Suraxanı rayonunda
ağacəkmə aksiyası kecirilib**

*Heydər Əliyev Fondunun
vitse-prezidenti, "Xocalıya ədalət!"
kampaniyasının təşəbbüskarı Leyla
Əliveva aksiyada iştirak edib*

Fevralın 26-da “Xocalıya ədalət!” beynəlxalq maarifləndirmə kampaniyası çərçivəsində Bakının Suraxanı rayonundakı “Neftçilər” parkında ağacəkmə aksiyası keçirilib.

AZƏRTAC xə-
bər verir ki, Hey-
dər Əliyev Fondu-
nun vitse-prezi-
denti, "Xocalıya
ədalət!" kampani-
yasının təşəbbüs-
karı Leyla Əliyeva
aksiyada iştirak
edib.

Suraxanı rəy-yon gənclərinin və Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə yaradılan Regional İnkışaf İctimai Birliyinin nümayəndələrinin iştirak etdikləri aksiyada Xocalı soyqırımı qurbanları -

dilasdirmak magsadila 613 a^çac akilib

Aksiyada 200-dən çox gənc iştirak edib. "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq maarifləndirmə kampaniyası Heydər Əliyev Fonduñun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə 2008-ci ildən həyata keçirilir. Kampaniya Xocalı soyqırımı-nın, Ermənistan-Azerbaycan münaqışesinin tarixi səbəbləri və nəticələri, həmcinin Ermənistan silahlı qüvvələrinin

Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərindən qeyd-şərtsiz və dərhal çıxarılmasının zəruriliyi ile bağlı beynəlxalq maarifləndirmənin artırılması məqsədi daşıyır. Kampaniyanın fəaliyyəti, həmçinin Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinin yad edilməsinə, sağ qalmış ailələrə dəstək göstərilməsinə, bu hadisələrin yaddaşlarda yaşamasına, xüsusən de gənc nəsil tərəfindən unudulmamasına yönəlib. Kampaniya çərçivəsində təşkil edilen tədbirlərdə əsas diqqət kütłəvi qırğınlara, etnik temizləmə, irqi və ya dini ayrı-seçkililik hallarına qarşı güclü müqaviməti nümayiş etdirməyə, Xocalı soyqırımı qurbanları ilə həmrəyliyi ifadə etməyə və Xocalıda azərbaycanlılara qarşı töredilmiş cinayətlərə görə cəzasızlıq həlları ile mübarizəyə istiqamətlənib. Bu kampaniya bir çox ölkələrdə səməreli şəkildə fəaliyyət göstərir.

Fevralın 25-dən 26-na keçən gecə ermənilər sovet tankları və Sovet İttifaqının 366-ci motoatıcı alayının dəstəyi ilə Xocalı şəhərinə hücum etdilər. Xocalı şəhəri bir gecədə yer üzündən silindi, 613 nəfər, o cümlədən qadınlar, uşaqlar və yaşlılar vəhşicəsinə qətlə yetirildi. Yüzlərlə sakin əsir alındı. Onlardan 150-dən çoxunun taleyi hələ də məlum deyil. Ermənilər dinc əhalinin yaşadığı şəhərdə insanlığa siğmayan dəhşətli qətləm törətdilər. Xocalı soyqırımıni törədənlər sonradan Ermənistanda illərlə baş nazir və prezident vəzifələrində ölkəni idarə etdilər. Hətta Ermənistannın sabiq prezidenti Serj Sarkisyan Xocalıdakı qətlama işarla bəraət qazandıraraq, o gecə törətdiklərini etiraf etdi.

AZERTAC xəber verir ki, bunu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi-şöbə müdürü, professor Əli Həsənov Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədər Türkiyənin Anadolu Agentliyinə müsahibəsində deyib.

İyirmi yeddi İl əvvəl töredilən Xocaili faciesinin ermənilərin son 200 ildə azərbaycanlılara qarşı tördətlərə soyqırımlarından biri olduğunu vurğulayan Əli Həsənov ermənilərin Qafqazda

möhkömlənmək üçün həyata keçirdikləri etnik təmizləmə siyasetinin bunun ən mühüm səbəbi olduğunu bildirib. Ermenilərin bu siyaseti havadarlarının dəstəyi ilə həyata keçirdiklərini qeyd edən Prezidentin köməkcisi deyib: "Tariixi faktlar göstərir ki, azərbaycanlılar erməni milletçilərinin davamlı olaraq etnik təmizləmə, soyqırımı və təcavüzkarlıq siyasetinə məruz qalıb, öz tarixi torpaqlarından didərgin salınıb, qacqın və məcburi köçküne çevriliblər. "Böyük Ermənistən" xülyası ilə yaşayan ermənilər öz məqsədlərinə çatmaq üçün xərici himayədarların köməyi ilə müxtəlif vaxtlarda soyqırımları törədiblər. Tekce XX əsrde azərbaycanlılar dörd dəfə - 1905-1906-ci, 1918-1920-ci, 1948-1953-cü və 1988-1993-cü illərdə soyqırımı və etnik təmizləmələrə məruz qalıblar. 1915-1918-ci illərdə ermənilər Bakıda, Qubada və Azərbaycanın digər bölgələrində Xocalı qətlamından daha qanlı və insan tələfati baxımından daha böyük soyqırımları törədiblər. Ermənilər həmin dövründə tekce Bakıda texminən 20 min fərinə tətbiq etdilər. Daha

20 min nəfəri qətlə yetiriblər. Daha sonra 1948-1953-cü illərdə Sovet İttifaqı tərəfindən 150 min azərbaycanlı Ermənistandan deportasiya edilib. Bununla da Ermənistanda heç bir türkün və müsəlmanın qalmaması ilə bağlı məqsəd-lərinin çatmaq yolunda böyük addım atılıb".

Ermənilərin 1988-ci ildən Sovet İttifaqının dağılmışına qədər olan dövrdə azərbaycanlılara qarşı açıq şəkildə torpaq iddiası qaldırıqlarını bildirən Əli Həsənov bu işğalçılıq siyaseti nəticəsində 1988-1994-cü illərdə Dağılıq Qarabağ bölgəsinə və ətraf rayonlara fasiləsiz hücumların olduğunu vurğulayıb. İşğal nəticəsində bir milyondan çox azərbaycanlıının məcburi köçküne çevrildiyini, yaşayış məntəqələrinin yerləyeksan edildiyini, kütłəvi qətlamların törədildiyini deyən Prezidentin köməkçisi Xocalı soyqırımının bunların arasında ən qanlı faciə olduğunu deyib.

Xocalı soyqırımı ile bağlı həqiqətlərin bütün dünyaya çatdırılmasında Anadolu Agentliyinin də rolunu xüsusi vurğulayan Əli Həsənov deyib: "Qətlamadan sonra bütün dünya mediası yaşanan dəhşəti öz səhifələrində təqdim etdi. Azərbaycan həmin dövrə informasiya blokadasında idi. Bu blokada Anadolu Agentliyinin dəstəyi ilə yarıldı və soyqırımı həqiqətləri dünyaya çatdırıldı. 1993-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqının dəstəyi ilə Prezident seçilməsindən sonra ölkəmiz sürtətə inkişaf etməyə başladı. Bütün sahələrdə olduğu kimi, media sahəsində də əsaslı dəyişikliklər baş verdi. Indi Azərbaycan mediası dünyanın ən güclü media qurumları ilə rəqabət aparacaq seviyyədədir".

Ermənistanın işgalçılıq siyasetini bu gün də davam etdirdiyini bildirən Əli Həsənov BMT, Avropa İttifaqı, Avropa Şurası və NATO kimi beynəlxalq kuruluşların qərar və qətnamələrinin tələb lərinin yerinə yetirilmədiyini diqqət çatdıraraq, Ermənistanın işgal etdiyi əraziləri qeyd-sərtsiz tərk etməsinin vacibliliyini vurğulayıb.

"Ermenistanın işgalçılıq siyasetinin davam etdirməsi hər an qanlı müharibəni alovlandıra bilər", - deyən Əli Həsənov 2016-ci ilin Aprel döyüşlərinin yeni bir müharibənin nece ağır nəticələr doğura biləcəyini göstərdiyini bildirib: "2016-ci ilin Aprel döyüşleri Azərbaycan Ordusunun qısa müddətde öz torpaqlarını işğaldan azad etmək güclü olduğunu Ermənistana və bu ölkənin himayədarlarına göstərdi. Bu gün müasir silahlara sahib olan Azərbaycan Ordusu dünyanın ən güclü və hazırlıqlı ordularından biridir. Ermənistanın işgalçılıq siyasetinin davam etməsi hər an qanlı müharibənin fitilini alovlandıra bilər. Bu müharibədə on, bəlkə də yüz minlərlə insan həlak ola bilər. Amma

million insanın hıdaiyatı oldı. Ammın biz münaqışının beynəlxalq hüquq norma ve prinsipleri əsasında sülh yolu ilə həllinin tərəfdarıyıq. BMT, Avropa İttifaqı, Avropa Şurası, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı kimi mötəbər beynəlxalq təşkilatlar Ermənistani işğalçı dövlə olaraq tanıayıb, işğal altındakı torpaqların azad olunmasını tələb ediblər. Lakin ermənilər beynəlxalq hüquq normalarına, bu qərar və qətnamələrə hörmətsizlik göstərirlər”.

Türkiye ile Azərbaycan arasında sarsılmaz əməkdaşlığın olduğunu vurğulayan Əli Həsənov 2007-ci ildə Bakıda keçirilən qurultayın bunun konkret göstəricisi olduğunu bildirib. İkitərəflələqələrin dövlətlərimizin başçılarının birgə səyləri ilə daha da gücləndiyin qeyd edən Prezidentin köməkçisi deyib: "Azərbaycan dövləti ulu öndə Heydər Əliyevin hakimiyəti dövründə indi isə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Xocalı soyqırımının dünyada tanıtılması, Ermenistan-Azerbaycan

III
Dağılıq Qarabağ münaqişəsi haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması üçün bütün lazımi addımları atıb və atmağa davam edir. Türkiye Prezidenti Recep Tayyib Erdoğan və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Bir millət, iki dövlət" olduğunu kimi, "iki dövlət, bir lobbi", "iki dövlət, bir diaspor" istiqamətində qəti iradə nümayis etdirirlər.

**Barış ve Sosyal Aşırılıkla
Kontroldeki İş İlerlemesi
Hakkında Görüntüleme
Çalışması**

2007-ci ildən etibarən bütün dünyada Türkiye və Azərbaycanı təmsil edən lobbi və diasporalar həm Ermenistanın uydurma soyqırımı iddialarına qarşı, həm də Xocalı soyqırımının dünyaya çatdırılması məsələsində birlikdə mübarizə aparır. Buna dövlətlərimiz, ziyalılarımız, universitetlərimiz, tələbələrimiz, bütün sosial media vəsitələrimiz və dövlət təşkilatlarımız dəstək verir. Erməni diasporu və dövləti, qondarma soyqırımı iddialarını davamlı olaraq gündəmdə saxlamaqla, əslində, Xocalı soyqırımını unutdurmağa çalışır. Hər il beynəlxalq platformalarda ermənilərin soyqırımı iddialarının yalan olduğunu, əslində ermənilərin Anadolu türklərinə və azərbaycanlılara qarşı qırğınlar töredikləri ilə bağlı bütün heqiqətləri dünyaya çatdırırıq. Dünya artıq bir virtual informasiya şəbəkəsinə çevrilib. Türkiye və Azərbaycan sosial şəbəkələrdəki mübarizədə birgə hərəkət etməlidir. Biz, iki qardaş dövlət olaraq, birlikdə fəaliyyət göstərməyin gücümüzə güc qatacağına inanırıq".

Əli Həsənov qondarma soyqırımı iddialarını qəbul edən ölkələrdə ermənilərin lobbiçilik fəaliyyəti barədə danişaraq deyib: "Bəzi Avropa dövlətləri Ermənistanın heç bir sübutu olmayan qondarma soyqırımı iddialarını tanır. Lakin 27 il əvvəl bütün dünyanın gözləri qarşısında törədilən Xocalı qətlamını hansı səbəbdən görmür? Amma biz burada da işləri dayandırmamalıyıq. Bu dövlətlərin ictimaiyyəti, parlamenti, vətəndaş təşkilatları və xalqı ilə çalışmalıyıq. Biz konfranslar təşkil edərək onlara faktları çatdırılmalıyıq. Biz ermənilərin soyqırımı iddialarının yalan olduğunu və 27 il əvvəl Xocalıda baş verənlerin həqiqət olduğunu anlatmamalıyıq. Bunu hamımız birlikdə etməliyik. Azerbaycan diasporunun güclü olduğu yerde azerbaycanlılar, türk diasporu güclü olan yerde türklər bu məsələni gündəmdə saxlamalıdırular".

İslam dünyasına çağrıış eden Əli Həsənov söhbətini bu sözlərlə yekunlaşdırıb: "Bu gün Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və Azerbaycan Prezidenti İlham Əliyev beynəlxalq platformalarda Türk-İslam dünyasının maraqlarının qorunması və mövcud problemlərin həlli üçün birlikdə hərəkət edir. Bütün dünyada müsəlmanlara qarşı təzyiqlərə ən çox sinə gəren ölkələrin Türkiye və Azerbaycan olması inkar edilə bilməz bir həqiqətdir. İslam dünyasının mövcud problemlərinə qarşı da heç bir zaman laqeyd qalmadıq. İslam dünyasındaki dövlətlər də bizim problemlərimizə biganə qalmamalı, həm Xocalı soyqırımının tanınmasında, həm də ermənilərin qondarma soyqırımı iddialarına qarşı mübarizədə iştirak etməlidir. Unutmamalıq ki, ermənilər işğal etdikləri Azerbaycan torpaqlarında həm müsəlman qırğını tövədir, həm də müsəlmanların müqəddəs yerlərini daşıdıqlılar".

Xocalı faciası xalqımızın sağılmaz yarasıdır

XX əsrin ən qanlı cinayatlardan biri olan Xocalı soyqırımının ildönümü ilə əlaqədar izdihamlı yürüşlər və anım mərasimləri keçirilib

Xocalı... Kədər və faciə simvoluna çevrilmiş bu şəhərin adı 27 il əvvəl orada baş vermiş dəhşətli soyqırımdan xəbərdar olan hər kəsin üreyində dözləməz ağrı doğurur. Faciənin ildönümü ilə əlaqədar fevralın 26-da Azərbaycanın bütün guşələrində izdihamlı yürüşlər və anım mərasimləri keçirilib.

Xocalı qurbanları “Ana harayı” abidəsi önündə anıldı

AZERTAC xəber verir ki, Bakıda keçirilen ümumxalq yürüşündə on minlərlə insan iştirak edib. Yürüş iştirakçıları “Ana harayı” abidəsinin qarşısından keçərək, faciə qurbanlarının xatirəsini ehtiramla anıblar.

Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsini yad etmək və erməni faşistləri tərəfindən insanlığa qarşı töredilmiş bu vəhşi qətləmi bir daha beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətine çatdırmaq məqsədi daşıyan izdihamlı yürüş, eyni zamanda, xalqımızın bu faciəni heç vaxt unutmayacağını göstərdi.

Aradan 27 il keçməsinə baxmayaraq, Azərbaycan xalqının Xocalı yarası sağılmayıb və yəqin ki, heç vaxt sağılmayacaq. Erməni faşistləri və onların havadarları aylarla mühəsirədə saxladıqları Xocalı şəhərini 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə yerlə-yeksan etdilər. Şəhərin dinc əhalisine amansızlıqla divan tutuldu: 613 nəfər öldürdü, 1275 nəfər əsir və girov götürüldü. Qətə yetirilenlərin 63-ü uşaqlar, 106-sı qadınlar, 70-i qocalar idi. Soyqırımı nəticəsində 8 aile tamamile məhv edildi, 25 uşaq hər iki valideynini, 130 uşaq isə valideynlərinə birini itirdi. Girov götürülenlərdən 197-nin taleyi hələ de məlum deyil.

Açı xatirələr, düşmənə nifrət hissi və ədalətin təntənəsinə inam

AZERTAC-ın müxbirləri paytaxtda, eləcə də bölgələrdə keçirilən yürüş və anım mərasimlərinin iştirakçılarından müsahibələr alıb. Xocalı soyqırımının şahidləri, doğmalarını itmiş insanlar, keçmiş döyüşçülər və ictimaiyyət nümayəndələri acı xatirələri dileyərək, bu dəhşətli cinayətin təşkilatçılarına və icraçılarına dərin nifrət hissi ilə yanaşı, həm de onların gec-tez öz layiqli cəzalarını alacaqlarına inamlarını ifade ediblər. Onlar əmin olduqlarını bildiriblər ki, bu cina-yəti töredənlər gec-tez ədalət mehkəməsi qarşısında dayanacaq, şəhidlərimizin qanı yerde qalmayacaq. Müsahibələri təqdim edirik.

“Qaraqaya yaxınlığında amansız qətləmin şahidi olduq”

Keçmiş döyüşçü, Ağdamın Saybali kənd

Xocalı sakini Cəfər Nuriyev:

Fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Xocalıdan ermənilərin şəhərə hücumu keçdiyi barədə məlumat geldi. Mühəsirəni yarib xocalılırlara kömək etmək üçün Əsgəran istiqamətinə yollandıq. Qaraqaya yaxınlığında amansız qətləmin şahidi olduq. Ermənilər bir cavan oğlanı balta ile doğramış, bir kişi-nin başını kesmişdilər. Ayaqları bağlanmış qadının bədənинe isə çoxlu biçaq zərbələri vurulmuş və o, işgəncə ilə öldürülmüşdü...

Gördüyüümüz dəhşətli mənzərəni sözə ifadə etmək çətindir. Erməni silahlıları ilə döyüşə girib, bəzi insanları mühəsirədən çıxardıq. Əksəriyyəti qadın, qoca və uşaqlar-dan ibarət 70-dən çox Xocalı sakinini xilas edə bildik.

“Qaniçən ermənilər 8 yaxın qohumumu oldurdular”

Xocalı sakini Zənurə Səlimova:

Xocalı faciəsi baş verəndə iyirmi yaşım vardi. Bir neçə ay əvvəl ailə qurmuşdum. Yoldaşım döyüş postunda idi və gecə saat 12 radələrində ermənilərin Xocalını mü-həsirəyə aldığını xəbər verdi. O gecə çox dəhşətli hadisələrə şahid oldum. İyirmi yeddi il keçməsinə baxmayaraq, töredilən vəhşilik yadımdan çıxmayıb.

Qaniçən ermənilər 8 yaxın qohumumu qətlə yetirdilər, yaxınlarımızdan bəziləri əsir düşdü. Dayımı çox amansızlıqla öldürdüler. Qayınanam isə itkin düşdü. Bizim sağ qalmağımızda şəhid Milli Qəhrəman Əlif Hacıyevin müstəsna rolü olub. Onun sayəsində sağ-salamat Ağdamə çatdıq. İnanıram ki, vaxt gələcək Xocalı soyqırımı qurbanlarının qisası alınacaq.

“Qızımı boynumdakı şərflə boğmaq istəyəndə, yalvardı ki, onu öldürməyim”

Xocalı soyqırımının şahidi Rahile Hacıyeva:

Həyat yoldaşım Vidadi hərbçi idi. Gecə-

si-gündüzü cəbhə xəttində keçirdi. Fevralın 26-da soyuq qış gecəsinin sessizliyini güllə və mərmi səsləri pozdu. Ermənilər hər tərefdən hücuma keçmişdilər. Biz 9 nəfər idik - üç uşağım, baldızım, Ayxan adlı polis, onun yoldaşı Fatimə və iki uşağı. Düşündüm ki, uşaqlarımı öldürürüm, Ayxan da Vidadinin ona verdiyi 6 güllə ilə bizi vurur. 10 yaşlı qızımı boynumdakı şərflə boğmaq istəyəndə, yalvardı ki, onu öldürməyim. Özümü saxlaya bilməyib, hönkürt ilə ağladım. Sonra evin yuxarı mərtəbəsindəki hamamda gizləndik.

Ermənilər evlərin pəncərəsindən içəri qumbara atr, partlayışdan sonra hər yeri əlev-vələk edirdilər. Bizi təpələr və əsir götürdülər. Ayxanı ölünedək döydülər. Onun son sözü bu oldu: “Məni bağışla Rahile, Vidadinin istəyini yerinə yetirə bilmədim”. Sonra gözümüzün qarşısında Ayxanın başını kəsdi, Fatiməni ise özləri ilə apardılar. Uşaqları bizimle qaldı...

Sonra bizi maşına mindirib Əsgəran istiqamətinə apardılar. Maşın yolda dayandı. Ermənilər yenice ailə quran iki azərbaycanlı genci yolun ortasında dövreyə almışdilar. Oğlanın həyat yoldaşı hamile idi. Erməni əsgərləri qadının qarnını yarib, uşağı çıxardılar. Oğlan qışqıraraq özünü həyat yoldaşının üstünə atanda, onu alnından vurdular. Mən orada huşumu itirdim, gözümə açanda gördüm ki, bir zirzəmidəyəm, burada çoxlu əsirlər vardi. Onlar azərbaycanlı əsgərlər və dinc sakinlər idi. Bizim əsgərlərdən biri məni tanıdı və dedi: “Vidadi də buradadır, sol tərəfdəki qapıdan xəlvətə bax, görəcəksən. Amma bildirmə, yoxsa onu sənin gözünün qarşısında öldürəcəklər”. Qapıya yaxınlaşdım və gördüm ki, Vidadi al-qan içindədir. Mənə çox işgəncə verdilər, amma onu tanıdığını boynuma almadım. Üç gündən sonra yoldaşımı apardı erməni qəbri üstündə başını kəsdi. Orada çoxlu azərbaycanlı əsgərlərin başını kesərək, buldozerlər yere basdırırdılar. Bunların hamisinin şahidi olmuşam.

Bir həftə sonra bizi erməni əsgərinin meyiti ilə dəyişdilər. Əsir düşməsin deyə boğmaq istədiyim, amma qıymadığım qızım, nişanlı qız olan baldızım o dəhşətlərə dözmədilər, əsirlikdən qayıtdıqdan az sonra rəhmətə getdilər.

“Fevralın 26-sı bizim üçün ən ağırlı gündür”

Xocalı sakini Tahirə Hüseynova:

Xocalı hadisəsi zamanı bütün xocalılıklär kimi, menim də yaxınlarım şəhid olub. Atamı, anamı, polis eməkdaşı olan qardaşımı, əmim qızını, digər qohumlarımızı itmişik. Hazırda Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünü qeyd etdiyimiz fevralın 26-sı bizim üçün ən ağırlı gündür. Ötən 27 ildə biz bir dəqiqə də olsa bu faciəni unutmamışq. Xocalı soy-

qırımı əsrin ən böyük faciəsidir. Tarixdə belə bir vandalizm olmayıb. Ermənilər qadınlara, uşaqlara, qocalara belə rəhm etmirdilər. Belə bir qəddarlıq, amansızlıq heç bir yerde görülməyib.

Ulu önder Heydər Əliyev Xocalı şəhidlərinin xatirəsini daim əziz tutur, xocalılırlar dıqqət və qayğı göstərirdi. Bu dıqqət və qayğı davam etdiren Prezident İlham Əliyevin hər il Xocalı abidesini ziyarət etməsi, ümumxalq yürüşlərində iştirakı və şəhidlərimizin xatirəsini anması bize çox böyük mənəvi dayaqdır. Bu kədərlər gündə Xocalıdan olan məcburi köçkünlər və şəhid ailələri ilə birlikdə olduqları üçün Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya minnətdaram.

“Xocalı faciəsi müasir dünyanın gözü qarşısında törədilmiş böyük soyqırımı aktıdır”

Xalq şairi Nəriman Həsənzadə:

Xocalı faciəsi müasir dünyanın gözü qarşısında törədilmiş böyük soyqırımı aktıdır. Bu faciə ilə bağlı beynəlxalq hərbi tribunal ədalətli qərar verməlidir. Ermənistən sabiq prezidenti Serj Sarkisyan da mətbəata açıqlamalarında Xocalıda törediyi cinayəti etiraf etmişdi. Lakin təessüb ki, dünya ictimaiyyəti, beynəlxalq təşkilatlar XX əsrin ən qanlı cinayətlərindən biri olan Xocalı soyqırımına hüquqi qiymət verməyə teşəssürler. Erməni terrorçuları Xocalıda körpe, qadın, qoca demədən hər kəsi xüsusi qəddarlıqla qətlə yetiriblər. Bu da beynəlxalq təşkilatların daim haqqında danışdıqları insanı dəyərlərin ifası deməkdir.

“Beş gün meşədə qaldıq, hər tərəfimiz düşmən idi”

Tibb bacısı Səadət Zeynalova:

Xocalı dəhşətləri mənim bir ömürlük dərdimdir. O gecə yaşananlar mənim gözərim önündə baş verib. Qarlışaxtalı günlərdə

Xocalı faciası xalqımızın sağalmaz yarasıdır

XX əsrin ən qanlı cinayatlardan biri olan Xocalı soyqırımının ildönümü ilə əlaqədar izdihamlı yürüşlər və anim mərasimləri keçirilib

beş gün Xocalı meşələrində qaldıq. Bizi mühasirəyə almışdilar, hara gedəcəyimizi bilmirdik, hər terəfimiz düşmən idi.

Xocalı hadisələrində danışmaq o qədər də asan deyil. Fevalın 25-dən 26-na keçən gecə neçə-neçə dinc, eliyən sakın, qoca, qadın, uşaq qəddarlıqla qətə yetirilib. Amma inanıram ki, Prezidentimizin rəhbərliyi ilə torpaqlarımızı geri qaytaracaqıq. Xocalı məzəgeri geri dönmək dərdimizə mələhəm olacaq.

“Həmin gecə 200-dən çox insanın öldürülüyüünün şahidi oldum”

Xocalı sakini Tacir İsmayılov:

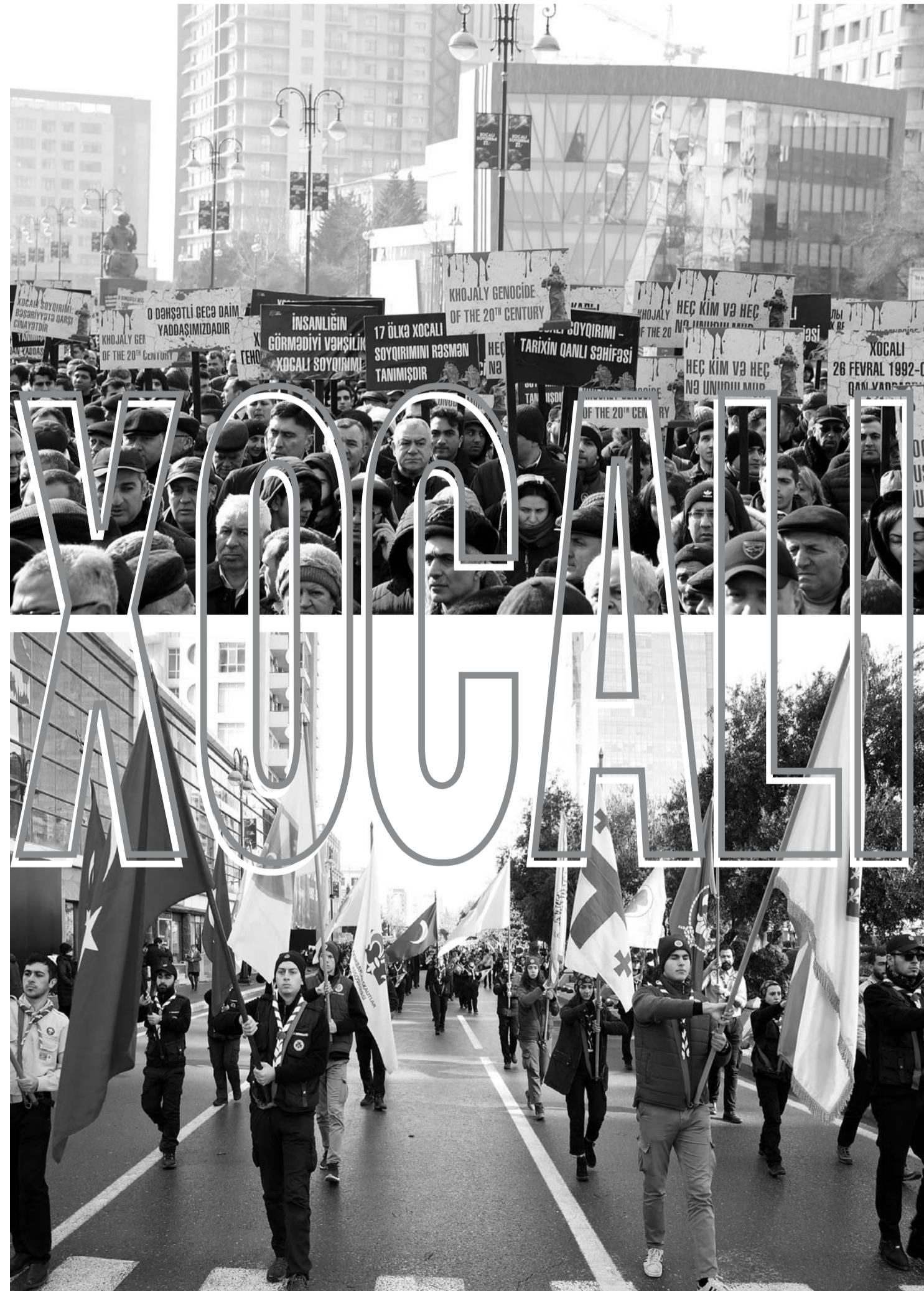
Həmin gecə mən Xocalı aeroporunda Milli Qəhrəman Əlif Hacıyevin dəstəsində idim. Artıq 366-ci mototatıcı alayının zirehli texnikası və şəxsi heyəti Xocalını mühasirəyə almışdı. Əlimizdə olan silah və sursatla gecə yarısından vuruşa bildik. Ermenilər bütün yolları kesmişdilər. Biz Əlif Hacıyevin göstərişi ilə ehalini Xocalıdan çıxartmağa başladıq. Əsgerəni keçib Şelli kəndinin bir kilometrliyinə çatanda yenidən mühasirəyə düşdük. Həmin gecə 200-dən çox insanın öldürülüyüünün şahidi oldum. Əlif Hacıyev mənim yanında həlak oldu. Hər il fevalın 26-sı “Ana fəryadı” abidesini ziyaret etməklə təskinlik tapırıq.

“Soyqırımın səhəri günü gördüklerimizdən dəhşətə gəldik”

Keçmiş döyüşçü Zahid Qarayev:

Fevalin 25-dən 26-na keçən gecə düşmənin hücumunun qarşısını almağa çalışırdıq. Həmin gecə ermənilərin ehatasından 15 meyit, 30 yaralı, 280 nəfər çıxdıq. Səhəri gün bir də getdik və gördüklerimizdən dəhşətə gəldik. Ətrafa yüzlərlə inan cəsidi səpələnmişdi.

Prezident İlham Əliyev Xocalı faciası haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, onun soyqırımı kimi tanılmasına üçün məqsədyönlü və ardıcıl iş aparır. Həmçinin Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva da “Xocalıya ədalət!” kampaniyası çərçivəsində mühüm işlər görür. İnancı ki, işğal altındaki torpaqlarımız dövlətimizin başçısının yürütüdüyü uğurlu siyaset nəticəsində azad ediləcək. Biz həmin günü və öz doğma torpaqlarımıza geri dönməyi səbirsizliklə gözləyirik.

Prezident İlham Əliyevin 2019-cu ilin arxada qalan iki ayında imzaladığı ferman ve sərəncamlarına diqqət yetirək, insan amilinə verilən dəyər, ən əsası onların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinin prioritetliyi daha aydın şəkildə özünü təsdiqləyəcək. Təkmil sosial-iqtisadi islahatları ilə özünü dünyaya sosial dövlət kimi təqdim edən ölkəmizdə həyata keçirilən siyasetin təməlində vətəndaş amilinin dayanması beynəlxalq maliyyə qurumlarının hesabatlarında da yüksək qiymətləndirilir, təqdir olunur. Cənab İlham Əliyev Prezident kimi fəaliyyətə başladığı gündən bu meqsədi açıqlayıb ki, iqtisadi göstəricilər yalnız rəqəmlərdə deyil, insanların gündəlik həyatında öz ekinci tapmalıdır". Bu fikirləri YAP Siyasi Şurasının üzvü, "İki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə SİA-ya açıqlamasında bildirib.

Vüqar Rəhimzadə qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin yanında keçirilən iqtisadi və sosial məsələlərlə bağlı müşavirə bütün dövrlər üçün aktuallığını saxlayan "İqtisadi tərəqqi güclü sosial siyasetle təmamlanmalıdır" tezisinin bugünkü reallığımızla üst-üstə düşdürüyübü bir daha təsdiqlədi: "Belə ki, dövlətimizin başçısı İlham Əliyev həmin müşavirədə bir daha vurğuladı ki, vətəndaşların sosial rifahının yaxşılaşdırılması başlıca vəzifədir. Əlavə gəlirlər ilk növbədə, vətəndaşların sosial müdafiəsinə yönəldilir. Atılan addımlara söykənərək cənab İlham Əliyev bu inamı da ifade edib ki, 2019-cu il sosial inkişaf, əhalinin sosial müdafiəsi baxımından başqa

"Prezidentin son fərman və sərəncamları sosial müdafiə sahəsində atılan inqilabi addımlardır"

illərdən fərqlənən il olacaq".

Baş redaktor əlavə edib ki, hər bir sahənin uğurlu inkişafına geniş yol açan iqtisadi tərəqqinin davamlılığı göz önündədir: "Son 15 ildə neft strategiyasının məntiqi davamı kimi dəyərləndirilən qeyri-neft sektorunun inkişafı istiqamətində atılan addımların uğurlu nəticələri işsizlik və yoxsulluq səviyyəsinin 5 faizi emməsindən de özünü göstərir. Özünüməşgulluq programının icrası, ABAD mərkəzlərinin coğrafiyasının genişləndirilməsi aile təsərrüfatlarının inkişafına yol açmaqla yanaşı, onların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə xidmət edən addımlar sırasındandır. Ulu öndər Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasetin tərkib hissəsi kimi dəyərləndirilən, 1999-cu ildə yaradılan Dövlət Neft Fonduñun vəsaitləri hesabına gerçəkləşən mühüm sosial-iqtisadi layihələr də ölkəmizin hərəkəfli inkişafına, əhalinin yüksək rifahına yönəlib. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev qeyd olunan müşavirədə de bu məsələyə xüsusi diqqət yönəl-

dib: "Bu ilin birinci ayında Dövlət Neft Fonduñun gelirləri də ehəmiyyətli dərəcədə artıb. Yəni, bizim maliyyə vəziyyətimiz yaxşılaşır, sabit olaraq qalır və bu, əlbettə, bize imkan verir ki, əlavə gəlirləri, ilk növbədə, vətəndaşların sosial müdafiəsinə yönəldək".

V.Rəhimzadə qeyd edib ki, düşünləmiş və məqsədönlü siyasetin nəticəsi olaraq bu gün Azərbaycanın inkişaf modeli dünyada təqdir olunur, öyrənilməsinin vacibliyi bildirilir: "Ölkəmizin 2008-ci ildə dünyada baş verən və nəticələri bu günə qədər davam edən iqtisadi və maliyyə böhranından az itki ilə çıxmamasını şərtləndirən əsas amil də məhz iqtisadiyyatını düzgün əsaslar üzərində qurmasıdır. Son illərdə neft-qaz gəlirlərinin iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinə yönəldilməsi davamlı inkişafı təmin edən mühüm amillərdəndir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev müşavirədə bu meqamı da xüsusi qeyd edib: "Yanvar ayında Davos Ümumdünya İqtisadi Forumu çərçivəsində apardığımız danişqıllar, görüşlər bir daha onu göstərir ki, ölkə iqtisadiyyatına böyük biznes tərefindən çox böyük maraq var. Azərbaycanla eməkdaşlıq etmək istəyen, investisiya qoymaq istəyen şirkətlərin sayı artır və növbəti illər üçün xarici sərmayəni qeyri-neft sektoruna cəlbetmə məsələləri prioritət təşkil edəcəkdir. Eyni zamanda, Davosda aparıcı beynəlxalq maliyyə qurumlarının rəhbərləri ilə de görüşlə-

rim onu göstərir ki, Azərbaycanda aparılan islahatlara çox böyük maraq var və bu islahatlara yüksək qiymət verilir".

Baş redaktor açıqlamasında ölkəmizin hərəkəfli inkişafında, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsində mühüm rol oynayan regional inkişaf programlarından da bəhs edib. Bildirib ki, üçüncü Dövlət Proqramının icrasının başa çatması, yeni, yəni dördüncü Dövlət Proqramının qəbulu qarşısındaki illər üçün müəyyənəşdirilən hədəflərə yüksək səviyyədə nail olmağa əsas verir: "Ösas hədəf təbii ki, Azərbaycanı yüksək gelirli dövlətə çevirmək, inkişaf etmiş ölkələr sırasında görmək, eyni zamanda, bu günə qədər 3 dəfədən çox artan ümumi daxili mehsulun daha iki dəfə artırılmasına nail olmaqdır".

Qarşısındaki illərin prioritətləri sırasında işsizlik və yoxsulluq səviyyəsinin minimuma endirilməsi də əsas yer tutur, yəni, sosial rifahın yüksəldilməsi həmişə olduğu kimi, qarşısındaki illərdə də əsas olacaq". V.Rəhimzadə 2019-cu ilin ilk ayında sosial müdafiənin gücləndirilməsinə xidmət edən addımlara, həmçinin imzalanan fərman ve sərəncamlara bir daha diqqət yönəlib. Bildirib ki, minimum əmək haqqının artırılması vətəndaşlara ünvanlanan növbəti böyük sevindirici addım olub: "Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev müşavirədə bir daha bildirib ki, minimum əmək haqqının, pensiyaların, tələbələrin

təqaüdlerinin artırılması və digər ödənişlər böyük sosial paketin tərkib hissəsidir. Statistik rəqəmlərə diqqət yetirək. Bu il minimum əməkhaqqı 38 faiz artaraq 130 manatdan 180 manata qaldırıldı. Hazırkı 12 min 200-dən artıq şahid ailəsinə dövlət tərefindən 11 min manat ödəniş edilir. Şəhid ailələrinin müavini tələbi 242 manatdan 300 manata artırıldı. Bu il 6-7 min köçkünlərə yeni mənzillərlə, evlərlə təmin ediləcək, şəhid ailələrinə 800 mənzil veriləcək. Minimum pensiyaların məbləği 38 faiz artırılaraq 116 manatdan 160 manata çatdırıldı. Bu gün Azərbaycan minimum pensiyaların səviyyəsinə görə MDB məkanında liderlər sırasındadır. Minimum pensiyaların artırılması 223 min insanın pensiya terminatını yaxşılaşdıracaq".

Baş redaktor bildirib ki, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin "Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" Sərəncamı da atılan davamlı addımların tərkib hissəsidir: "Sərəncam ümumilikdə 600 minə yaxın vətəndaşa yönələn sosial müavini tələbi və Prezidentin aylıq təqaüdlerinin əhəmiyyətli dərəcədə artırılması, eləcə də həmin təqaüdlerin əhatə dairəsinin daha da genişləndirilməsi məqsədində xidmət edir. İmzaladığı hər bir fərman və sərəncamlı vətəndaşlarına böyük sevinc bəxş edən möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev bu fikri də daim bildirib ki, atılan addımlar davamlı olacaq. Bir sözə, Cənab Prezidentimiz son fərman və sərəncamları sosial müdafiə sahəsində atılan inqilabi addımlardır".

Qiymət artımları ilə bağlı məlumatlar əsərsizdir

Prezident İlham Əliyevin son zamanlar, imzaladığı sosialyönlü Sərəncam və fərمانlar ölkə əhalisinin rəfahını daha da yüksəltməyə hesablanıb. Xüsusilə, minimum əmək haqqının 38,5 faiz, minimum pensiyaların 116 manatdan 160 manata qaldırılması ciddi artımlardır.

Həmçinin, bu il tələbələrinin, şəhid ailələrinin və mühərbi əllilərinin təqaüdlerinin, ötən ildəkildən xeyli dərəcədə artırılması, insanların həyatında müsbət dəyişikliklər yaradacağına göstərir. Əlbəttə, bu sosialyönlü artımların təməlində, ötən illər ərzində, qazanılan iqtisadi uğurlar dayanır. Eyni zamanda, ölkə başçısının iqtisadi siyasetinin əsas mərami qazanılan uğurları əhalinin sosial rifahına istiqamətləndirməkdir.

Sözügedən artımlar ölkəmizdə yaranan biləcək inflasiya proseslərini də önləmiş olur. Xüsusilə, ərzaq məhsullarının bahalaşması tendensiyasına qarşı dövlətin həyata keçirdiyi ciddi tədbirlər öz behəsini verir. Bu tədbirlər dən biri də ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunmasıdır. Bunun üçün son bir neçə ilde ölkəmizin kənd təsərrüfatında aparılan iqtisadi islahatlar öz uğurlu nəticəsini göstərib. Belə ki, ötən il bu sahədə 4,3 faiz artım baş verib. Bütün bu uğurlara rəğmən, bu gün bəzi

müxəliflər saytlar və sosial şəbəkələr qərəzlə şəkildə bildirirlər ki, guya Azərbaycanda ərzaq məhsullarının qiyməti ciddi şəkildə artıb. Təbii ki, bütün bunlar dezinformasiyadır və qiymətlərin artırılmasına ele bir ciddi səbəb də yoxdur. Əksinə, Azərbaycan hökuməti daim çalışır ki, ərzaq məhsullarının bahalaşmasının qarşısını alsın və bu mənfi tendensiyənən ölkə vətəndaşının rifahına təsirlərini önlesin.

Iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayevin sözlərinə görə, dünya bazarlarında taxılın qiymətinin qalxmasına baxmayaraq, Azərbaycan dövləti çörəyin qiymətinin sabit qalmasına nail olub. Yəni yaranan əlavə xərcələri dövlətimiz öz üzərinə götürüb ki, nəticədə, çörəyin qiyməti bu gün də, çəkisiyə uyğun olaraq, mağazalarda 30-50 qəpik olmaqla sabit qalıb. Saytlarda və sosial şəbəkələrdə yayılan dezinformasiyaların eksinə olaraq, bu gün ət dükənlərində mal əti rayonlarda 9 manatdırsa,

paytaxtimizda 9 manat 50 qəpik və 10 manatdır. Yumurta 13 qəpik, kartof 60, soğan 50 qəpikdir. Qəndin, şəker tozunun, pendirin, yağların, bir sözə, gündəlik tələbat mallarının qiymətləri də 2018-ci ildəki kimi, dəyişməz olaraq qalmaqdadır.

Əslində, ölkəmiz ərzag məhsullarının qiymətlərinə görə də MDB məkanında ilk yerdədir. Bunu ölkəmizə gələn xarici turistlərin dilindən dəfələrlə eşitmış. Eyni zamanda, mən özüm bir neçə MDB ölkələrinin paytaxtında səfərdə olanda, hiss etmişim ki, Azərbaycanda ərzaq məhsulları həmin ölkələrdən xeyli ucuzdur. Ötən həftə xaricdəki dostlarımızla da danişanda, ərzaq məhsullarının qiymətləri ilə maraqlandım. Onlar bildirdilər ki, Azərbaycan ərzaq məhsullarının ucuzluğuna görə, həmişə seçilir. Təbii ki, bu gün ölkəmizdə ərzaq məhsullarının qiymətinin artırılması üçün ciddi səbəblər mövcud deyildir. Eyni zamanda, əger belə bir hal baş verərsə, məhz Azərbaycan dövləti insanların rifahi namine bəzi xərcələri öz üzərinə götürmək, qiymətlərin sabit qalmasına yardımçı olur.

Bir sözə, cəmiyyətimiz müxəlif qüvvələr tərefindən yayılan informasiyaların yalan olduğunu dəqiq görməli və reallığın nədən ibarət olduğunu bilməlidir.

"Səs" Analitik Qrupu

Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi Dövlət Sərhəd Xidmətinin bütün hərbi hissə və bölmələrində anılıb

Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) bütün hərbi hissə və bölmələrində Azərbaycan xalqının tarixinə ən qanlı faciələrdən biri kimi daxil olmuş Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar silsilə tədbirlər keçirilib. Dövlət Sərhəd Xidmətinin metbuat mərkəzində AZERTAC-a bildirilər ki, DSX-nin Aparatında, Sahil Mühafizəsində keçirilən tədbirlərdə və Azərbaycan İstiqlal Muzeyində, Respublika Hərbi Prokurorluğunun Memorial Soyqırımı muzeyində DSX hərbi qulluqçularının ekskursiyaları zamanı çıxış edənlər XX əsrin sonlarından başlayaraq erməni millətçiləri tərefində xalqımıza qarşı məqsədönlü şəkildə aparılan etnik təmizləmə və təcavüzkarlıq siyasetinin davamı olaraq Xocalıda törətdikləri soyqırımı aktını bütün insanlığa və bəşəriyyətə qarşı yönəlmüş ən ağır cinayət kimi dəyərləndiriblər. Bu qanlı hadnə zamanı 613 nəfərin, o cümlədən 106 qadının, 63 uşağıın, 70 qocanın xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilmesi, 8 ailənin tamamilə məhv edilməsi, 1275 nəfərin isə əsir və girov götürülməsinin bəşəriyyət tarixində silinməz qanlı səhiyyə kimi qalacağı xüsusi vurgulanıb. Qanlı təcavüzə dövlət səviyyəsində əsl siyasi-hüquqi qiymətin verilməsi ilə bağlı ilk təşəbbüsün ulu öndər Heydər Əliyev tərefində irəli sürülməsi, soyqırımı qurbanlarının adalarının əbdiləşdirilməsi, fevralın 26-sının "Xocalı soyqırımı günü" elan edilməsi və bununla bağlı bir sıra fərman və sərəncamların imzalanması qeyd olunub.

Soyqırımı hadisəsinin dünya ictimaiyyətine çatdırılması istiqamətində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin apardığı məqsədönlü siyasetin uğurlu nəticələr verməsi, Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş bu hərbi cinayətin beynəlxalq müstəviyə çıxarılmasının dövlət siyasetinin mühüm istiqamətini təşkil etməsi, soyqırımı nəticəsində həlak olanların xatirəsinə böyük ehtiramın göstərilməsi və şəhidlərin aile üzvlərinə dövlət qayğısının dəhədiləşdirilməsi, fevralın 26-sının "Xocalı soyqırımı günü" elan edilməsi və bununla bağlı bir sıra fərman və sərəncamların imzalanması qeyd olunub.

İştirakçılar Heydər Əliyev Fonduñun vitse-prezidenti, İslam Konfransı Genclər Fonduñun mədəniyyət-lərərəsi dialoq üzrə baş əlaqələndiricisi Leyla xanım Əliyevanın təşəbbüs ilə faciənin dəhşətli faktlarının və erməni millətçilərinin əsl simalarının geniş beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq təbliğat kampaniyasının bu istiqamətdə aparılan mühüm işlərlə biri olmasını dəyərləndiriblər. Tədbirlərdə Xocalı soyqırımı həsəl olunmuş sənədlə filmlər nümayiş etdirilib.

Yüz minlərlə vətəndaşın probleminin həlli

Problemləri kreditlər Azərbaycan vətəndaşları üçün həlli vacib məsələlərdəndir. Ölkə başçısı tərəfindən bu problemin həlli olunmasına dair tapşırığın verilmesi, zamanında atılan addımdır və həqiqətən də, təqdirəlayıqdır. Çünkü bu tapşırıq bu gün vətəndaşlarını narahat edən məsələlərdən birinin həlli istiqamətində addımlar atılması deməkdir.

Azərbaycanda problemləri kreditlərin həcmi 1 milyard 585 milyon manatdır ki, bu, heç de kiçik rəqəm deyil. Əsasən, xarici valyuta ile olan problemləri kreditlərin həlli edilməsi məsəlesi hal-hazırda gündəmdedir. Çünkü kredit götürünlər daha çox xarici valyutada olan kreditlərin ödənişi ilə bağlı çətinlik çəkirlər. Qeyri-rəsmi məlumatlara görə, 300 min nəfər yaxın vətəndaşın problemlərinə aydınlıq gətiriləcək ki, bu da, həmin sayda insanların problemlərinin həlli edilməsi deməkdir.

Problemlərin üçtərəfli güzəşti mexanizmi əsasında həlli olunacağı gözlənilir. Yeni səhəbət fərqli vətəndəs-bank-dövlət arasında bölüşdürülməsindən gedir. Hazırda müzakirələr istehlak kreditlərinə güzəşti edilməsi etrafında aparılır. Mərkəzi Bank 5 min dollar məbləğindən olan kreditlərə güzəşti verilməsi məsələsinə müzakirə edir. Nəzərə alımaq lazımdır ki, bù müzakirələrin nəticəsi olaraq, güzəştlərin reallaşdırılmasına heç də az olmayan müeyyən vəsait tələb olunur. Məsələn, ilkin hesablamalara görə, güzəştin verilməsi üçün tələb olunan məbləğ 800 milyon manatdır.

Gündəmde olan məsələnin, yeni problemləri kreditlərlə bağlı güzəştlərin reallaşdırılması üçün lazım olan vəsaitlərin bank tərəfindən qarşılanacağı mümkünsüzdür və bu na ümidi belə olsa, əbəsdir. Çünkü bankların bu vəsaitləri qarşılamağa, tam şəkildə ödəməyə gücü yoxdur. Daha dəqiq desək, banklar istəsələr belə, bu vəsaitləri ödəmək qabiliyyətində deyillər.

Əgər bankların güzəştlərə əlaqədar vəsaitləri qarşılamış imkanları yoxdursa, deməli, güzəştlərdən səhbət getdiyi zaman, üçtərəfli güzəşti mexanizmindən dənisişdiyi zaman dövlətin maliyyə dəstəyi göstərəcəyi müzakirə mövzusuna çevrilir. Sözsüz ki, belə bir vəziyyətdə, başqa yol da qalmır və problemləri kreditlərin həlli istiqamətində dövlətin maliyyə dəstəyi gözlənilir.

Dövlət dəstəyi vacib amil olaraq diqqət mərkəzindədir və vətəndaşlar, hər zaman olduğu kimi, bu dəstəyi yenə də hiss edəcəklər

Güzəştli kreditlərlə bağlı məsələlərə dünya təcrübəsində də rast gəlinir və hazırda bu təcrübələr araşdırılır. ABŞ-da, artıq 2008-ci ildən tətbiq edilən programın öyrənilməsi, eyni zamanda, Rusiyada tətbiq edilən güzəştli kreditlər mexanizmi təcrübəsindən istifadə edilməsi, indi müzakirə mövzu-

sudur. Son paketə artıq hansı mexanizmin daxil ediləcəyi barədə hal-hazırda söylemək, daha dəqiq desək, indidən proqnozlaşdırmaq çətindir. Amma daha optimal bir variantın, daha uyğun bir təcrübənin seçilecəyinə zərər qədər şübhə ola bilməz.

Hər bir halda, dövlət dəstəyi vacib amil olaraq, diqqət mərkəzindədir və hansı variyantın seçilməsindən asılı olmayıaraq, dövlətin dəstəyini vətəndaşlar, hər zaman olduğu kimi, yenə də hiss edəcəklər. İlkən hesablamalarla görə, nəzərdə tutulan 8 milyon manat dövlətin vere bilecəyi maliyyə dəstəyidir. Bu, heç də kiçik rəqəm deyil və nəzərə almaq lazımdır ki, dövlətdən müyyən maliyyə dəstəyi alıqdan sonra, banklar özlərində, eyni zamanda, müyyən güzəştlər, elecə də faizlərə güzəştlər tətbiq etmek imkani-na malik olacaqlar.

Bələ malum olur ki, problemləri kreditlər məsələsinin həlli olunmasına dair ölkə başçısı İlham Əliyev tərəfindən verilən tapşırıq yüz minlərlə vətəndaşın probleminin həlli, rıfah halının yaxşılaşması deməkdir. Bu, eyni zamanda, o deməkdir ki, Azərbaycan dövləti və dövlət başçısı vətəndaşların problemlərinə bigənə qalmır. Daim ölkə vətəndaşı diqqət mərkəzindədir və bundan sonra da, diqqət mərkəzində olacağına zərrə qədər şübhə yeri qalmır.

Azərbaycanda yürüdülən dövlət siyasetinin mərkəzində ölkə vətəndaşı və vətəndaş amili dayanır

Sözsüz ki, qəbul ediləcək güzəşti paketi bütün hallarda dövlət dəstəyinin nümayiş etdirilməsini özündə ehtiva edir və bu, bir sosial paketdir. Təbii ki, reallaşması da, ilk növbədə, dövlətin və dövlət başçısının siyasi iradəsinə söykənir. Bu iradə isə, öz növbəsində, təsdiq edir ki, Azərbaycanda yürüdülən dövlət siyasetinin mərkəzində ölkə vətəndaşı, yəni vətəndaş amili dayanır. Daha dəqiq tərzdə ifadə etməli olsaq, dövlət öz vətəndaşının qayğısına qalır, daim rıfah halının, yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması və problemlərinin aradan qaldırılması üçün təbirlər görür.

Şübəsiz ki, sosialyönlü tədbirlər maliyyə imkanları hesabına reallaşdırılır və çox sevindirici haldır ki, ölkənin maliyyə imkanları bunu qarşılamış iqtidarındadır. Daha doğrusu, bu imkanlar əldə edilib və artıq yaradılıb. Aparılan islahatlar sayesində, bündən gəlirləri artırmaqdadır və bu artım da, öz növbəsində, sosial siyaset yürütmək əzmini artırır. Göründüyü kimi, ölkəmizin iqtisadi inkişafı sosial məsələlərin həlli ilə sıx bağlıdır və ciddi iqtisadi islahatlar sayesində əldə edilən maliyyə resursları vətəndaşların rıfah halının yaxşılaşdırılmasına və problemlərinin həllinə yönəldilir. Bu baxımdan, 2019-cu ilin, bütövlükdə, ölkəmiz üçün uğurlu il olacaqı barədə optimist proqnozlar vermək mümkündür. Heç şübhəsiz ki, Azərbaycan 2019-cu ilde uğurlar və inkişaf yolu ilə gedəcək və nailiyyətlərimiz bu inkişafə əsaslı zəmin yaradır.

Inam HACIYEV

Dünya Xocalı soyqırımı törədənləri tanımlıdır!

...Ermənilər əvvəlcə toplardan atəş açılar, şəhəri yanğına qərə etdilər. Ardınca şəhəre qoşun girdi. Əhali şəhərdən çıxmışla da canını qurtara bilmedi. Həmin gecə çoxu uşaq, qadın, qoca olmaqla 613 nəfər dinc əzabla öldürdü. Əsirlər vəhşicəsinə reftar olundu. Bu soyqırımının dünyaya tanıtılması istiqamətində öhdəmizə böyük işlər düşür. Ermənilər siyasi məqsədlərinə çatmaq üçün bütün vasitələrdən istifadə edirlər. Onların qarşısını almaq üçün səfərbər olmalıdır.

“Şəhadət” filminin müzakirəsi keçirilib

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin bugünkü sürətli inkişafı hər bir ölkə vətəndaşı üçün esl qürur mənbəyidir və hər bir vətəndaş, xüsusiət, gənc nəsil özünün fəaliyyəti ilə sürətli inkişaf edən Vətənəne layiq övlad olmağa can atmalıdır. Etiraf olunmalı faktdır ki, ölkəmizdə informatika texnologiyalarının şüretli inkişafı neticəsində, yeni nəsil internet portallarından istifadə etməklə, dünyaya çıxa və

dünyada baş verən prosesləri öyrənə bilirlər. Ümumən gənclərin nəslin dünyagörüşünün artması müsbət hal olsa da, bəzi hallarda internet portalları gənclərin mənəviyyatına eks-tesir göstərməklə, onları öz təsirləri altına ala bilirlər. Neticədə, mənəvi baxımdan, yadların təsiri altına düşən bəzi, iradəcə zəif gənclər xalqımızın adına ləkə ola bilən əməllərə yuvarlanmadan belə çəkinmirlər. Bele bir problemin bu gün ölkəmizdə mövcuduluğu danılmazdır və bu hal, hər bir ziyanını ciddi narahat edir. Məhz

“Şəhadət” kimi yüksək peşəkarlıqla hazırlanmış filmlərin doldurulmasında əhəmiyyətli rol oynaya bilər. Nadir Bədəlovun ssenarisi esasında rejissor Böyükəğa Məmmədovun ekranlaşdırıldığı “Şəhadət” filminin gənclər birləşməsi məzakirəsi həm onların vətən sevgisinin formalasdırılmasında əhəmiyyətli rol oynaya, həm də bu tipli filmələr maraqlarının artırılmasına səbəb ola bilər. Xocalı qətləmənin 27-ci ildönümü etəfəsində Azərbaycan Universitetində “Şəhadət” filminin gənclərin iştirakile nümayışı və filmin müzakirəsinin aparılması da, məhz bu məqsədə heyata keçirildi. Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla iş üzrə Dövlət Komitəsi yanında Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu ilə “Azadlıq Hərəkatçıları” İctimai Birliyinin birləşməsi keçirdiyi tədbiri giriş sözü ilə açan birliyin sədri Təhmasib Novruzov qloballaşan inдиki dünyada ölkə gənclərinin yanlış yol tutmalarının ciddi narahatlıq doğurması, ölkəmizin geləcəyin daha sağlam nəsillərə etibar edilməsinin vacibliyindən, eləcə də, Xocalı qətləmənin canlı şahidi kimi bu faciənin səbəblərindən, bəşəriyyətə qarşı yönəldilmiş soyqırımı kimi dəhşətli neticələrindən etraflı danışdı. Sonra 1992-ci il fevralın 26-də Xocalı qətləməндə şəhid olan şəhər sakınlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edildi və “Şəhadət” filmi nümayışı etdirildi. Nümayişdən sonra Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla iş üzrə Dövlət Komitəsi yanında Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu əməkdaşı Rəşid Paşalı, Azərbaycan Universitetinin prorektoru, professor Yusif Qasimov, Universitetin İctimaiyyətə Əlaqələr şöbəsinin müdürü Lale Dilanova, tələbələrdən Cavidan Hümbətov, Şəmama Məmmədova, Kamil Ağayev və başqaları çıxış edərək film məzəyyətləri, onun gənclərə təsiri, gələcəyimiz olan gənc nəslin filmdə qoyulan probleme ciddi yanaşmalarının vacibliyi haqqında fikirlərini səsləndirdilər.

NƏZAKƏT

27 fevral 2019-cu il

Sumqayıt hadisələri erməni separatçı qüvvələri tərəfindən hazırlanmış ssenari idi

Ötən əsrin 80-ci illərində Ermənistən Azərbaycana qarşı təcavüze başladı. Bu, hərbi təcavüz və Azərbaycanın dinc əhalisinə qarşı insanlıq qarşı cinayətlərlə yekunlaşdı. Ermənistən tərəfən təşkilatları Azərbaycan əhalisinə qarşı terror aktları törədərək, məkrli siyasetlərini həyata keçirirdilər. Məlumdur ki, 1988-ci il fevralın 19-dan etibarən İrəvana kütlevi mitinqlər başladı. Mitinq iştirakçıları "Ermənistən türklərdən təmizləməli!", "Ermənistən yalnız ermənilər üçündür!" kimi şüurlar irəli sürürdülər. Mitinqlərin üçüncü günü İrəvana salamat qalmış yegane məscid binası (XX əsrin əvvələrində isə, şəhərdə 8 məscid olmuşdur) və azərbaycanlı orta məktəbi, C.Cabbarlı adına İrəvan Azərbaycanlı Dram Teatrının ləvazimatı yandırıldı. İrəvanda bu hadisələrə qarşı etirazını bildirən azərbaycanlıların evlərinə od vurdular. Bütün bunlar törədilən zaman isə, əvvəlcədən ssenarı üzrə erməni separatçıları tərəfindən Sumqayıt faciəsi hazırlanırdı.

1988-ci il fevralın 27-dən 28-nə keçən gecə Sumqayıt şəhərində iğtişaslar baş verdi. Aparılan istintaq-əməliyyat qrupu tərəfindən həyata keçirilmiş zəruri tədbirlər nəticəsində, hadisənin həqiqi mahiyyəti üzə çıxıb, iğtişasların sovet rəhbərliyində təmsil olunmuş ermənipərest qüvvələrin gösterisi ilə əvvəlcədən hazırlanmış ssenarı üzrə erməni separatçı qüvvələri tərəfindən törədildiyi müəyyən edilib. Bu hadisələr de SSRİ Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin ermənilərin özləri ile birgə təşkil etdiyi və həyata keçirdiyi ssenarinin tərkib hissəsi idi. Sumqayıtda bu hadisəni təşkil etmək üçün seçilmiş şəxs de iki dəfə məhkum olmuş erməni Eduard Qriqoryan idi. O da, aydın olub ki, 1988-ci ilin yanvar-fevral aylarında ermənilər tərəfindən Sumqayıt şəhərindəki əmanət kassalarından əmanətlər kütlevi şəkildə çıxarılib. 1988-ci ilin yanvar-fevral aylarında, yəni Sumqayıtda kütlevi iğtişas baş vermezdən əvvəl, şəhərdə fəaliyyət göstərən 14 əmanət kassasından milliyətçi erməni olan 84 əmanətçi tərəfindən 143 min 64 rubl məbləğində əmanətlər götürüldü. İstintaqın gedisində, həmçinin, məlum olub ki, həmin aylarda şəhərdə fəaliyyət göstərən poçt bölmələrindən Ermənistənla çoxsaylı telefon danışıqları aparılıb, pul köçürmələri edilib. 1988-ci il fevralın 27-29-da Sumqayıt şəhərində baş vermiş məlum hadisələrin fəal iştirakçılarından biri dəfələrle məhkum edilmiş, milliyətçi erməni Qriqoryan Eduard Rəbertoviç adlı Sumqayıt şəhər sakini olub. Eduard Qriqoryan öz ərafında adamları cəmledirib, onlara rəhbərlik edərək, "ermənilərə ölüm", "ardımca" və sair çağırışlarla özündə olan və əvvəlcədən hazırlanmış siyahıya əsasən, erməni millətindən olan şəhər sakinlərinin evlərinə hücum edənlərə rəhbərlik və göstəriş verən, məhz Eduard Qriqoryan olub, orada olan insanlar onun göstəriş və əmələrinə əsasən, hərəkət ediblər. Sumqayıt hadisələrinin təşkilatçısı kimi azərbaycanlı Əhməd Əhmədov gülələnə də, amma şahid ifadələri əsl günahkarın, əslində, erməni əsilli Eduard Qriqoryan olduğunu sübut edib.

Istintaq zamanı Sumqayıt şəhərində yaşayan ermənilərin böyük bir hissəsinin "Krunk" cəmiyyətinə pul vəsaiti köçürüyü müəyyən edilib. Sumqayıt şəhərində zərərçəkən ermənilərin ek-səriyəti Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətində fəaliyyət göstərən "Krunk" cəmiyyətinə könüllü maddi vəsait köçürməkdən imtina edənlər olub. Bele ki, cinayətkar dəstə bir binaya və ya bloka daxil olaraq, birlinci mərtəbələrdə yerləşən erməni millətindən olan sakinlərin evlərinə daxil olmayıaraq, yuxarı mərtəbələrdə yaşayan ermənilərin mənzillərinə hücum ediblər. Sonradan

məlum olub ki, hücumu məruz qalmış evlərin sahibləri "Krunk" cəmiyyətinə vaxtlı-vaxtında pul vəsaitləri köçürürlərdir. Şahidlərin ifadələri ilə müəyyən edilib ki, "Krunk" cəmiyyətinə pul köçürən ermənilərin evləri hücumu məruz qalmayıb. Hətta müəyyən edilib ki, erməni millətindən olan müsəqiqilər toydan və digər tədbirlərdən əldə etdikləri pul vəsaitinin bir hissəsini "Krunk" cəmiyyətinə köçürürlər.

Sumqayıt hadisələrinin təşkilatçıları ermənilər olmuşdur. Həmin hadisənin baş vermesində Sumqayıt əhalisi arasında daxil edilən və Azərbaycan dilini təmiz bilən ermənilərden ibarət təxribatçı qruplar xüsusi rol oynayıb.

Istintaq zamanı hücum, zorakılığa və işgəncələrə məruz qalmış erməni milletindən olan zərərçəkmişlər göstəriblər ki, onların evlərinə hücum edənlərə rəhbərlik və göstəriş verən, məhz

Eduard Qriqoryan olub, orada olan insanlar onun göstəriş və əmələrinə əsasən, hərəkət ediblər. Sumqayıt hadisələrinin təşkilatçısı kimi azərbaycanlı Əhməd Əhmədov gülələnə də, amma şahid ifadələri əsl günahkarın, əslində, erməni əsilli Eduard Qriqoryan olduğunu sübut edib.

Erməni təşkilatları bu cür cinayətlər töretilmiş E.Qriqoryani ağır cəzadan da qurtara bildilər. Məhkəmə azərbaycanlı Əhməd Əhmədov haqqda ölüm hökmü çıxarı və hökm dərhal yerinə yetirildi. E.Qriqoryana isə yalnız 12 il iş verildi və bir neçə ildən sonra o, azadlığı buraxıldı.

Hadisələrdən sonra Mixail Qorbaçov demişdi ki, "Sumqayıt hadisələri bir qrup şəxsin xüliqanlığı nəticəsində baş verib". Onun hadisəyə belə müsəbatı cinayət hadisəsinin üstünün örtbasdır edilməsilə nəticələndi. Həbs olunan 93 nəfər azərbaycanlı 2 ildən 15 ilədək müddətlərə azadlıqdan məhrum edildi. Hadisələrin təşkilatçısı qismində mühakimə olunan Əhməd Əhmədova isə, SSRİ Ali Məhkəməsinin 1988-ci il 18 noyabr tarixli hökmü ilə gülələnmə kəsildi. Amansız hökm 17

ay sonra icra olundu.

Əhməd Əhmədova gülələnmə hökmü kəsildən sonra Azərbaycanın SSRİ-nin ali hakimiyyət orqanlarına yüzlərə şikayət məkbutu göndərilsə də, onların heç birinə cavab verilmədi.

1988-ci ilin 27-29 fevral tarixlərində Sumqayıt şəhərində törədilmiş kütlevi iğtişaslar nəticəsində, 400 nəfərdən çox adam müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri alıb. İğtişaslar zamanı 200-dən çox mənzil talan edilib, 50-dən artıq mədəni-məişət obyekti dağıdılıb, 40-dan çox avtoməşin zədələnib və ya yandırılıb. Dövlətə o vaxtkı qıymətlə 7

Daşkəsəndə növbəti səyyar görüş qəbulu keçirilib

Dəşkəsən rayon icra hakimiyyətinin rəhbərliyi əhali narahat edən məsələləri yerində araşdırmaq və mövcud problemlərin aradan qaldırılmasını təmin etmək məqsədilə rayonun ayrı-ayrı qəsəbə və kəndlərində yerli sakinlərin iştirakı ilə, mütəmadi olaraq, səyyar qəbullarını davam etdirir. Dünən Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Əhəd Abiyev növbəti səyyar qəbulu rayonun Zeylik kəndində keçirilib. Səyyar görüşdə rayonun hüquq-mühafizə orqanlarının, səhiyyə, təhsil, mədəniyyət, digər xidmet təşkilatlarının rəhbərləri və kənd sakinləri iştirak ediblər.

Ə.Abiyev ölkəmizin sürətli sosial-iqtisadi inkişafından, eləcə də, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq tapşırıqlarına uyğun olaraq, Dəşkəsən rayonunda həyata keçirilən iri-miqyaslı sosial infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsindən, əhalinin məşğulluğu yüksək səviyyədə təmin olunması məqsədi ilə yaradılan yeni iş yerlərindən, abadlıq-qurculuq və yenidənqurma işlərindən geniş söz açıb.

Qəbulda çıxış edən kənd sakinləri görülen işləri müsbət qiymətləndirib, həmçinin, onları narahat edən mövcud problemlərə toxunublar. Kənddə tibb məntəqəsinin və kənd mədəniyyət evinin təmiri, Quşçu-Zeylik avtomobil yolu təmiri və digər şəxsi problemlər sakinlər tərəfindən səsləndilərdir.

Qəbul zamanı vətəndaşlar tərəfindən qaldırılan məsələlərin bəzilərinin həlli ilə bağlı aidiyəti müəssisə və təşkilatlar rehbərlərinə müvafiq tapşırıqlar verilib, bəzi məsələlər isə yerində müsbət həll edilibdir.

R.KAMALQIZI

BSU-da dərslər Xocalı faciəsinin anımı ilə başlayıb

Bir neçə gündür ki, Bakı Slavyan Universitetində Xocalı soyqırımı 27-ci ildönümü ilə bağlı silsilə tədbirlər keçirilir. BSU-nun foyesinde Xocalı faciəsində ermənilər tərəfindən qəddarlıqla qətlə yetirilən günahsız həmvətənlərimizə aid stand hazırlanıb. Yeni Azərbaycan Partiyası Nəsimi rayon təşkilatı Bakı Slavyan Universitetinin ərazi ilk partiya təşkilatının

təşəbbüsü ilə universitetdə təhsil alan yerli və əcnəbi tələbələr Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokurorluğunun inzibati binasında yerləşən Memorial Soyqırımı Muzeyində ekskursiyada olublar.

Eyni zamanda, Soyqırımı günü universitetdə keçirilən bütün dərslər Xocalı qurbanlarının xatirəsinin bir dəqiqlik sükutla yad edilməsi ilə başlanıb və mühazirələr Xocalı faciəsinə həsr olunub.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

XOCALI SOYQIRIMI -27: İNSANLIĞA QARŞI CİNAYƏT

SƏBAİL

YAP Səbail rayon təşkilatı və 132-134 sayılı Təhsil Kompleksinin birgə təşkilatçılığı ilə Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümüne həsr olunan anım tədbiri keçirilib.

Məktəbin direktoru Sara Xanlarova tədbiri açıq elan

edərək, qeyd edib ki, tədbirin əsas məqsədi tarixi qan yadlaşımıza hekk olunmuş Xocalı soyqırımı həqiqətlərinin, mehz gənc nəslin nümayəndələrinin, məktəblilərin dilindən səsləndirilməsi və bu faciəvi hadisələrdən geleceyimizin teminatçısı olan uşaqlarımızın ibretamız dərslər çıxarmasıdır.

Tədbirdə YAP Səbail rayon təşkilatının sədri, millət vəkili Şəmsəddin Hacıyev çıxış edərək Azərbaycan tarixinin ən hüznlü səhifələrindən biri olan Xocalı soyqırımının yalnız azərbaycanlılara qarşı deyil, bütün insanlığa qarşı töredilmiş cinayət aktı olduğunu qeyd edən deputat XXI əsrin astanasında etnik zəmində töredilmiş bu dəhşətli qətləm haqqında beynəlxalq hüquq müdafiəçilərinin həle də susmalarının təessüf doğurduğunu qeyd edib: "Faciə ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fonduñun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva böyük xidmetləri və fondun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə "Xocalıya ədalet!" beynəlxalq kampaniyası çerçivəsində de her il keçirilən silsilə tədbirlər haqqında məktəblilərə ətraflı məlumat verən deputat bildirdi ki, mehz bu tədbirlər neticesində Xocalı soyqırımı bu gün dünənin 13 olkeşində parlament səviyyəsində, ABŞ-in 22 ştatında parlament səviyyəsində və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı tərəfindən rəsmən tanınmışdır".

Ş.Hacıyev diqqətə çatdırıb ki, ölkəmizdə xalq-iqtidar-ordu birlüyü o qədər güclü olmalıdır ki, biz Ali Baş Komandanın bir əmri ilə torpaqlarımızı düşmən tapdağından azad etməyə hazır olmalıdır. Aprel hadisələri göstərdi ki, Azərbaycanın ele bir güclü və qüdrətli ordusu var ki, biz iki heftə ərzində, nəinki Qarabağ, əzəli torpaqlarımızı da qaytara bilərik, Azərbaycan bayrağını İrevana da sanca bilərik.

Tədbirdə Xocalı faciəsinin şahidləri xatirələrini tədbir iştirakçıları ilə paylaşırlar.

Sonda məktəb şagirdlərinin ifasında Xocalı soyqırımı qurbanlarına həsr olunmuş və bu faciənin səbəbkərə olan erməni cinayətkarlarını ifşa edən təsirli ssenari əsasında qurulan ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş olundu.

XACMAZ

Yeni Azərbaycan Partiyası Xasmaz rayon təşkilatında Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar Heydər Əliyev adına ideoloji Mərkəzdə "Xocalı Soyqırımına gedən yol" mövzusunda elmi-nəzəri konfrans keçirib. Konfransı giriş sözü ilə YAP Xacmaz rayon təşkilatının sədr müavini Sevinc Sədullayeva açaraq, 20-ci əsrin ən dəhşətli faciəsi olan Xocalı soyqırımı haqqında tədbir iştirakçılarına geniş məlumat verib.

Konfransda 2 sayılı məktəb ərazi ilk partiya təşkilatının sədri Elvin Memmedov "Xocalı Soyqırımına gedən yol mövzusunda", Arifə Baloğlanova "Xocalı xalqımızın qan yaddaşı mövzusunda", YAP Xacmaz rayon təşkilatının sədr müavini Abasyar Heydərov "Xocalı Soyqırımı unudulmur mövzusunda", Heydər Əliyev adına ideoloji Mərkəzin direktoru Cavad Mehmanov "Xocalı faciəsi dönya gözüyle" mövzularında nməruze ilə çıxış ediblər. Çıxış edənlər Xocalı faciəsi ilə bağlı həqiqətlərin dönya ictimaiyyətinə çat-

dırılmasında, erməni vəhşiliklərini eks etdirən materialların beynəlxalq təşkilatlar qarşısında nümayiş etdirilməsində, soyqırımının dünya ölkələri tərəfindən tanınmasında Heydər Əliyev Fonduñun xidmetlərini, fondun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə keçirilən "Xocalıya ədalet!" kampaniyasını xüsusi qeyd ediblər. Bir daha vurğulayıblar ki, bu gün Möhtərem Prezidentimiz, partiyamızın Sədri İlham Əliyev Cənablarının həyata keçirdiyi daxili və xarici siyaset sübut edir ki, torpaqlarımız tezliklə yağı düşməndən azad olunacaqdır, insanlarımız öz dədə-baba torpaqlarına qayıdaq, ölkəmizdən daha da qüdrətlənməsi üçün əzmkarlıq göstərəcəklər.

Sonra "Xocalı faciəsi" şagirdlərin dili ilə" mövzusunda şeirlər dinlənilib.

Sonda Xocalı faciəsinə həsr olunan video-çarx nümayiş etdirilib.

TƏRTƏR

YAP Tərtər rayon təşkilatının gənclər birliliyinin təşkilatçılığı ilə Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar tədbir keçirildi. Tədbirdə rayon gənclər birliliyinin üzvləri,

təhsil, səhiyyə, medəniyyət və digər sahələrdə çalışan fəal gənclər iştirak ediblər.

Tədbir iştirakçıları, önce Xocalı soyqırımı şəhidlərinin xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad ediblər.

Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP rayon təşkilatının sədri Ramiz Şabanov qeydi ki, 27 ildir, milli faciəmiz olan Xocalı soyqırımını həzlə qeyd edirik. Eyni zamanda, qeyd olunmalıdır ki, Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar Prezident İlham Əliyevin xüsusi Sərəncamı imzalanmış, ölkə ərazisində bu faciənin qeyd olunması məqsədilə Tədbirlər Planı hazırlanaraq, həyata keçirilməkdədir.

R.Şabanov qeyd edib ki, fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Azərbaycanın Xocalı şəhərində erməni silahlı birləşmələrinin keçmiş sovet ordusunun Xankəndindəki 366-ci motoatıcı alayı ilə birge törediyi cinayət beynəlxalq hüquq baxımından, mehz soyqırımı kimi qiymətləndirilməlidir. Bu alayın çoxsaylı ağır texnikası qəfildən şəhərə yeridilib, cinayətkarlar vahimə içerisinde şəhəri tərk etmək məcburiyyətində qalan dinc əhalini amansızcasına qətlə yetirib, yaşıyış evləri və sosial infrastruktur tamamilə dağıdılıb və yandırılıb.

Tədbirdə çıxış edən rayon təşkilatı gənclər birliliyinin sədri Emin Pənahov, rayon təşkilatı aparatının işçisi Arzu Yaqubova, şəhər 6 sayılı tam orta məktəbin müəllimi Zülfüyyə Abdullayeva, şəhər 1 sayılı tam orta məktəbinin uşaqları gənclərin rəhbəri Turanə Bayramova, Söylən kənd tam orta məktəbinin hərbi müəllimi Albetov Mübariz, mədəniyyət və turizm idarəsinin metodisti Sevda İsgəndərova və başqaları çıxış edərək, bildiriblər ki, bu gün dövlətəmizin

apardığı məqsədyönlü siyasetin nəticəsidir ki, Xocalı faciəsi bir çox dünya dövlətləri tərəfindən tanınır və tanınmaqdə davam edir. Lakin bununla arxayınlaşmaq olmaz. Dünyanın bütün diqqətini bu faciəye və bunu töredənlərə qarşı çevirərək haqq səsimizi bütün sülhsevər ölkələrə çatdırımlıyalıq. Çünkü dünyada qəbul olunmuş beynəlxalq konvensiyalar, ümuməsəri qanunlar Xocalı faciəsi kimi soyqırımları pisləyir və onların yolverilməz olduğunu bildirirlər. Cinayət cəzasız qalmamalıdır. Ermənistan dünya ictimaiyyəti tərəfindən ittihəm edilməlidir.

LAÇIN

Yeni Azərbaycan Partiyasının Laçın rayon təşkilatı Ağcabədi rayonu Taxta Körpü ərazisində Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümü ilə bağlı anım tədbiri keçirib. Partiya feallarının iştiraki ilə qəsəbə ərazisindəki "Şəhidlərin Xatirə Kompleksi" ziyarət olunub, abide öünüə tər qərənfillər düzülərə, xatirələri ehtiramla yad edilibdir.

Tədbir Yeni Azərbaycan Partiyasının Laçın rayon təşkilatının inzibati binasının konfrans zalında davam etdirilib. Tədbir iştirakçıları Xocalı soyqırımı zamanı şəhid olan bütün soydaşlarımızın ezziz xatirəsinin bir dəqiqəlik sükütlə yad etdikdən sonra YAP Laçın rayon təşkilatının sədri İlqar İlyasov Xocalı faciəsinin baş verdiyi tarixi məqama nəzer salaraq, ermənilər tərəfindən dinc əhaliyə qarşı töredilən bu vəhşiliyin təkcə azərbaycanlılara qarşı deyil, eyni zamanda, bütün insanlığa qarşı töredilən qanlı cinayət olduğunu bildirib. İlqar İlyasov vurgulayıb ki, bu dəhşətli faciənin hüquqi-siyasi qiyməti Ulu Önder Heydər Əliyev tərəfindən verilməklə, qətləmin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasına başlanılıb, bu gün də ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən bu missiya uğurla davam etdirilərək, faciənin dönya onlarla ölkəsində soyqırımı kimi tanımmasına nail olunmadadır. Bu faciənin beynəlxalq aləmdə ictimailəşməsində ölkənin Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın xidmetlərindən bəhs edən İlqar İlyasov, eyni zamanda, Heydər Əliyev Fonduñun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə "Xocalıya ədalet" beynəlxalq kampaniyasının Xocalı həqiqətlərinin dönyaçılığında müstəsnə əhəmiyyətini, xüsusiətini, vurgulayıb.

Tədbirdə digər çıxış edənlərə Xocalı soyqırımının heç zaman yادaşlardan silinməyəcəyini, bu hadisələrin bir dəha təkrarlanmaması üçün ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin etrafında six birleşərək, her bir ailəde, xüsusiələ, gənclər arasında vətənpərvərlik hissələrinin gücləndirilməsini vurgulayaraq, hər bir azərbaycanlı vətəndaşının narahat şəhid ruhları qarşısında borcunu olmaqla hər an mübarizəyə hazır olduğunu qeyd ediblər.

RƏFIQƏ HÜSEYNÖVA

27 fevral 2019-cu il

Dağıdıcı müxalifət köhnə vərdişindən əl çəkmir, meydan eyforiyası ilə yaşayır

Radikal müxalifətin məqsədi, sadəcə mitinq keçirmək deyil, mitinq adı altında qarşıdurma yaratmaq, ölkədə sabitliyi pozmaqdır

Radikal müxalifətin Azərbaycan dövlətinin və xalqının milli maraqları na zidd fəaliyyəti, daim düşmən dəyirmanına su tökdüyü bu gün artıq sübata ehtiyacı olmayan reallıqdır. Xüsusən, AXCP və onun başında dayanan Əli Kərimlinin, ona yaxın adamların bu məqsədlə antiazərbaycançı mərkəzlərlə, o cümlədən, erməni və erməni-pərəst dairələrlə ünsiyyətdə olması zaman-zaman ifşa edilib.

Bir illik iqtidarları ile məlum siyasetbazlar Azərbaycan xalqının etimadından birdəfəlik məhrum olundularından, onların başında durduqları dağıdıcı müxalifət partiyaları da sisəsiz qurumlardan başqa bir şey deyiller. Əsl müxalifətçilik yolundan azan həmin qurumlar siyasi mübahizə metodunu ancaq antiazərbaycançı fəaliyyətdə, respublikamızın müstəqilliyini və yüksəlşini hezəm edə bilməyən xarici dairələrlə əməkdaşlıqla, müəyyən siyasi mərkəzlərdən aldıqları sıfarişlər əsasında qarşıdurmalar və iştirakçılar yaratmaqdadır.

Bu gün de dağıdıcı müxalifət köhnə vərdişindən əl çəkmir, meydan eyforiyası ilə yaşayır. Amma görünən odur ki, dağıdıcı müxalifətin məqsədi, sadəcə, mitinq keçirmək deyil. Çünkü ölkədə mitinq keçirmək üçün her hansı bir əsas yoxdur. On azından seckiller vaxtı da deyil. Lakin Ə.Kərimlinin dağıdıcı qruplaşması yəne mitinq həvəsinə düşüb. Amma yanvarın 19-da baş verənlər göstərdi ki, bunların əsl məqsədi mitinq adı altında qarşıdurma yaratmaq, ölkədə sabitliyi pozmaqdır. Ə.Kərimli AXCP qaragürühünün bir illik iqtidarına son qoyulmasından sonra daim öz fəaliyyətinin antiazərbaycançı dairələrlə əlaqələndirib. Əslində, onun fəaliyyəti sağlam müxalifətçilik prinsipləri ilə tamamilə ziddiyət təşkil edib. O, təmsil olunduğu qurumun dahilində öz rəhbərinə belə xəyanət edib. Həm buna, həm də dövlətin milli maraqlarını satdıguna, müxalifətçiliklə bir araya siğmayan hərəkətlərinə görə ətrafindakılar ondan üz döndərlərlər. Onun yenidən mitinq həvəsinə düşməsinin səbəbi də alındıq yeni sıfarişlərdir.

Antiazərbaycançı şəbəkə müəyyən vaxtlarda, Azərbaycanın yeni uğurlara imza atlığı döñəmlərdə, xüsusən, fəallaşır. Bu gün Azərbaycan inkişafının yeni keyfiyyət mərhələsinə qədəm qoyub. İqtisadi əslahatlar öz bəhrəsini verir, ölkəmizin təşəbbüsü ilə reallaşan enerji layihələri işe düşüb. Azərbaycanın inkişafla bağlı qarşıya qoymuş hərəflərə sürətlə çatacağı qəafilə məzhdır. Bu gün həm də sosial sahədə mühüm addımlar atılır, minimum əməkhaqları və əmək pensiyalarının mebleğü əhəmiyyətli dərəcədə artırılır. Yeni vergi əslahatları mühüm sosial yenilikləri ilə əlamətdardır. "ASAN xidmet" mərkəzlərinin yaradılması dövlət-vətəndaş münasibətlərində tamamilə yeni mərhələ yaradıb, vaxt itkisine və bürokratiyaya son qoyub.

Azərbaycan Respublikası Prezi-

"ASAN xidmet" inqilabının təcrübəsini yayar. Hakimiyəti rüşvət və korrupsiyada ittihad etməyə aludə olan müxalifətin ölkəmizdə nümunəvi bir təsisatın yaranmasına qısqanc münasibəti başa düşüləndir. Axi, cəmiyyət bu günde kimi Ə.Kərimlinin təmsil olunduğu hakimiyətin dövründə hökm sürən dərəbəylik, dövləti talanetmə, total korrupsiya və rüşvət faktlarını unutmayıb. On azından, Ə.Kərimli vaxtile öz hakimiyətləri dövründə baş verənlər barədəki məlum çıxışını xatırlasın, xatırlamırsa, çıxışının stenoqramını bir daha oxusun. Buna görədik ki, Prezident İlham Əliyevin cəmiyyətdə şəffaflığın təmin edilməsi, korrupsiya, rüşvətxorluq kimi neqativ hallara qarşı barışmaz mübarizə aparması Ə.Kərimliyə və onun ətrafına sərf etmir. Onlar ittihad hərəflərini itirirlər, sözleri kesərdən düşür və daha heç kimi adda bilmirlər. Əlləri hər yerdən üzünləndə issa XXI əsrə rasist təfəkkürünə pənah aparır, məsələn, iddia edirlər ki, əreb turistlərinin Azərbaycana geliş-xalqımızı alçaldır. Niye? 2018-ci ilde Azərbaycana 3 milyona yaxın turistin gəlməsi, ümumilikdə, 2 milyard dollardan artıq vəsait xərcləməsinin nəyi pisdir? Bütün xidmet sektorunun hərəkətə gəlməsi, əhalinin eləvə gəlir imkanlarının artmasının nəyi pisdir? Ə.Kərimli və əvvəsini na qədər xoşuna gəlməsə də, elbəttə, bunda, "Formula-1" yarışlarının, Birinci Avropa Oyunlarının, İslam Həmrəylik Oyunlarının böyük rol olub. Nədənse, bütün bu beynəlxalq miqyaslı tədbirlər Ə.Kərimlinin və əvvəsinin xoşuna gəlmir. Niye? də məlumdur, çünkü onların işinə, istək ve arzularına yaramır. Axi, bu feodal zəhiyyətə Azərbaycana Avropa Oyunlarının deyil, "köhne qıtədən" bəlli əvvələrin inqilab ixracı, Suriyada, Liviyyada və s. ölkələrdə olduğu kimi, islam dünyasından silahlı radikal dini qrupların gelişisi, "Formula-1" avtomobiləri əvəzinə issa, Bakının küçələrində tanklar və topaların irəliləməsi daha uyğundur".

Təbii ki, bütün bunları antiazərbaycançı dairələr görür və təlaş keçirirlər.

Cənubi əhalisi əsasən müselman olan

dövlətin müstəqil siyaset yürütməsi, inkişafı, dünyada söz sahibi kimi seçilmesi, enerji təhlükəsizliyi məsələlərində mühüm rol oynaması, xüsusən erməni təessübünü çəkən siyasi mərkəzləri qıcıqlandırır. Bir tərəfdə güclü Azərbaycanın, digər tərəfdə isə məzəlum Ermənistanın olması daim onları narahat edib. Ona görə həmin dairələrin məqsədi Azərbaycanı inkişaf yoldan döndərmək, onun uğurlarına kölgə salmaq, yüksək beynəlxalq imicini ləkələməkdir. Bu yolda antiazərbaycançı dairələr illərdir, bir çox plan-

ları işə salıblar, lakin hər biri güclü Azərbaycan dövlətinin qarşısında iflasa uğrayıb. Antiazərbaycançı dairələrin bu yolda ən yaxın istifadə vasitəsi isə dağıdıcı müxalifət olub. Ə.Kərimli illərdik ki, onlara Azərbaycanla bağlı yalan informasiyalar ötrür. Xaricdə mənzillənən internet resurslarına müsahibələrinde ölkəmizin uğurlarına qara yaxmaqla məşğuldur. Ele son müsahibəsi de bu na misalıdır. Maraqlıdır ki, müsahibəsində onun isterik vəziyyətdə olduğu aydın seçilir və o, hətta dövlətin uğurlarını öz adına çıxmış istəyir, özünün müxalifətçilik fəaliyyəti ilə əlaqələndirir. Lakin Ə.Kərimlinin indiyədək inkişafa xidmet edən, milli maraqlarımızın təmin olunmasına yönən programını, platformasını, təkliflərini isə görən olmayıb. Keçirdiyi mitinqlərdə isə həmişə eyni yalanları tekrarlamalı məşğul olub. Lakin artıq özə də dərək edir ki, bu yalanlar cəmiyyətdə qəbul olunmur. Ona görə xarici dairələrdən aldığı yeni sıfarişlər əsasında cəmiyyətdə qarşıdurma yaratmağa cəhd göstərir. 19 yanvarda baş verənlər, daha sonra yanvarın 20-də - ümummilli hüzün günləndə etdikləri utanverici hərəkətlər bunu təsdiq edir.

Dövlət mitinqlərin keçirilməsinin eleyhinə deyil. Amma bu mitinqlər vətəndaş itaətsizliyin çağırışla müşayiət olunursa, yaxud dövlət və konstitusion quruluşun eleyhinə çağırışlar səslenir, demək, məqsəd cəmiyyətə qarşıdurma və gərginlik yaratmaqdır. Müxalifətin fevralın 23-nə keçirmək istədiyi mitinqe icazə verilməməsinin səbəbi də budur. Çünkü yanvarın 19-da müxalifətin keçirdiyi mitinqdə ictimai asayışın pozulması, mitinq iştirakçılarının nəqliyyatın hərəketinə maneçilik törətməsi, asayış keşikçilərinə qarşı sərt davranış və onların qanuni tələblərinə müqavimet göstərilməsi faktlarının araşdırılması hələ başa çatmayıb. Mitinq təşkilatçıları hər hansı qanun pozuntusuna yol verilməyəcəyi və aksiyanın idarə olunacağı barede üzərlərinə öhdəlik götürməlidirlər. Amma nədənse, indiki halda, mitinqin təşkilatçıları qanunsuz halların təkrarlanmayıcağı barede üzərlərinə heç bir məsuliyyət götürmürələr və ümumiyyətə, bunda maraqlı deyillər. Bu da, onların təxribatlılıq məqsədlərindən xəber verir. Belə olan halda, aidiyyəti dövlət orqanlarının hər hansı kütłəvi tədbirin keçirilməsini məqsədəyən hesab etməmələri tamamilə başadışlıdır.

"Səs" Analitik Qrupu

Əli Kərimlini acı sonluq gözləyir

Milli Şura'nın nəzerdə tutduğu mitinq baş tutmadıqdan sonra Əli Kərimli anormal bəyənatlar verir, hədələyici mesajlarla çıxışlar edir. Bununla, həm də Ə.Kərimli özünü müxalifətin lideri kimi təqdim etməyə çalışır. Söz yox ki, müxalifənin digər iddialı partiya sədrleri Ə.Kərimlinin bu cür iddialı mövqeyinə seyirçi qalmayacaqlar. Söhbət etdiyimiz müsahibələrimiz də o fikirdərlər ki, Ə.Kərimli öne çıxməq üçün hay-külyü metoddan istifadə edir ki, bu da, cəmiyyətdə müxalifə qarşı olan mənfi münasibəti daha da dərinləşdirmiş olacaq.

"Yurddas" partiyasının sədri Mais Səfərli: "Əli Kərimlinin hay-küyü əsassızdır"

- Heç kəsə haqq verilmir ki, ki-məsə hədə-qorxu gelinsin. Bu siyasetçiyə yaraşmayan bir hərəkətdir. Əger müxalifə tərəfindən nəzərdə tutulan mitinqe icazə verilməyibse, deməli, icra hakimiyyəti organları hansısa bir ciddi səbəbə esaslanıblar. Bəlli faktdır ki, Azərbaycanda kütłəvi aksiyaların keçirilməsinə heç vaxt qadağa qoyulmayıb. Bununla bağlı konstitusiyamızda geniş müddəələr var. Yəni Azərbaycan vətəndaşlarının sərəbst toplaşmaq azadlıq mövcudur. Müstəqillik eldə etdiyimiz illər ərzində demokratik qanunlardan en çox yararlanan radikal müxalifə olub. Demək olar ki, lazım oldu-olmadı həftə mitinq keçirirlər. Bir sözlə, bu hüquqlardan müxalifə gen-bol istifadə edir. Ona görə de, onların bu məsələ ilə bağlı şikayət etməye haqları yoxdur. Ümumiyyətə, hədə-qorxu gelmək qanunlara zidd bir hərəkətdir və siyasetçiyə yaraşmayan bir davranışdır. Ümumiyyətə, Azərbaycanda radikal müxalifə deyilən bir kəsim var. Demək olar ki, radikal müxalifə çox dağınıq bir şəkildə fəaliyyət göstərir. Yəni onların partiyaları dağılmış və qruplar halına gelib çıxmışdır. Bunun da səbəblərini müxalifət özündə axtarmaq lazımdır. Çünkü bu illər ərzində, onlar öz sərənlərində heç bir əslahatlar aparmadılar. Müxalifə düşərgəsini temsil edən şəxslər gen-bol demokratiyadan və insan haqlarından danışalar da, reallıqda öz təşkilatlarında heç bir əslahat aparmırlar. İndi müxalifə düşərgəsində hər kəs özünü müxalifət lideri kimi təqdim etməyə can atır. Bu da nə ilə bağlıdır? Azərbaycandan kənardakı qüvvələrin diqqətini cəlb etmək üçün. Əslində, heç müxalifə düşərgəsində ele böyük bir insan kütłəsi yoxdur ki, orda hansıa liderdən danışılsın. Çünkü kiçik qruplardı, hər qrupun da başında bir insan durub. Belə lazımsız təşkilatlardan biri de AXCP dir ki, onun da başında Ə.Kərimli dayanır. Ə.Kərimlinin hay-küyü əsassızdır. Əminliklə deyə bilərəm ki, Ə.Kərimlinin özünü müxalifət lideri kimi təqdim etməyə çalışmasını müxalifə düşərgəsində olan digər qrupların rəhbərlərinin heç biri qəbul etməyecək.

Ədalət partiyasının Aparat rəhbəri

Mütəllim Rəhimli: "Müxalifət fəlakətli uçurum gözləyir "

- Siyasi mübarizədə etik prinsiplərə və əlaqə qaydalarına riayət edilməsinin tərəfdarıyam. Xüsusilə, siyasetçilər bu məsələlərde diqqətli olmalıdır. Ümumiyyətə, siyasetçilərin verdiyi qərarlar, neinki özlerinin və ətrafinın, bütövlükde, cəmiyyətin və dövlətin taleyinə bu və ya digər tərzdə kömək edir. Cəmiyyətin də böyük bir hissəsi siyasetçilərin davranışlarından nümunə götürürler. Ümumiyyətə, bu cür hərəkətlər daha çox düşünülüb, daşınmalıdır və bundan sonra addımlar atılmalıdır. Bütün hallarda siyasetçilərin bir-birinə qarşı aqressiv mövqə sərgiləmələri onların məhvini gətirib çıxara bilər. Bu baxımdan, bir-birinə qarşı barışmaz və radiikal mövqə sərgiləyən müxalifə təmsilçilərinin sonunu heç də yaxşı görmürəm. Onları fəlakətli uçurum gözləyir. Müxalifət liderləri milli və dövlətçilik maraqlarına qarşı çıxmala özlərini ictimai rəyin gözündə salırlar. Çünkü bizim çox ciddi düşənlərimiz var və bu düşənlərimiz torpaqlarımızın 20 faizi işğal edib. Biz bütün nifretimizi, kinimizi və aqresiyamızı düşənlərimizə qarşı yöneltmeliyik. Məsələ bundadır ki, müxalifət düşərgəsini temsil edən şəxslərin liderlik iddiaları müxalifə düşərgəsinin parçalanmasına və tərəflər arasında konfliktlerin yaranmasına səbəb olur. Bu gün müxalifət düşərgəsi olduqca dağınıq bir duruma düşüb. Təbii ki, bütün bunların hamısı da qısqanlıqlardan və Ə.Kərimlinin böyük iddialarla çıxış etməsindən irəli gəlir. Düşünmürəm ki, Ə.Kərimli müxalifət lideri olmaq iddiası düşərgənin növbəti dəfə parçalanmasına və yeni qarşıdurmaların yanmasına getirib çıxarácaq.

GÜLYANƏ

"Qadın məsələsi"nin fəlsəfi mahiyyəti

“Qadın məsələsi”, yeni qadının cəmiyyətdəki rolü, onun tam azad olması, bütün ayri-seçkililik formalarının aradan qaldırılmasının imkanları və yolları, qadının bütün mülki, iqtisadi və sosial hüquqlarına görə kişi ilə bərabərləşdirilməsi, nəhayət, özünəməxsus qadın maraqlarının qorunması məsələsi - bütün bu problemlər bu gün üzə çıxmamışdır. Fəlsəfə elmləri doktoru Lalə Mövsümova yazar: "Onlar qadına əsrlər boyu ikinci dərəcəli, bəzən, sadəcə olaraq, kişidən asılı yer verildiyi sinifli cəmiyyətin yaranması ilə meydana gəlmişdir. Bütün bu problemlər indi - XXI əsrin başlanğıcında da aktual məsələlər olaraq qalır.

Kimdə isə, şübhə yarana bilər ki, cəmiyyət qarşısında çoxlu başqa böyük və mürəkkəb problemlərin həlli durduğu müasir dünyada qadının yeri və rolu kimi ilk baxışda belə spesifik görünən məsələləri müzakirə etməye dəyərmə? Bu məsələləri bir qədər təxirə salmaq olmazmı? Biz isə, belə düşünürük ki, bu gün ictimai təcrübəni və elmi bu problemlərə yönəltmək təkcə yeri gəlmış deyil, habelə, fəvqələde dərəcədə müasir və zəruri məsələdir.

Qadının cəmiyyətdə yeri məsələsini, bəşəriyyətin tarixi inkişafı ilə six bağlı şəkildə, müxtəlif ictimai formasiyalarda meydana çıxan sosial-iqtisadi və siyasi şəraitdən asılı olaraq, nəzərdən keçirmək lazımdır.

Qadının veziyəti problemi qabaqcıl mütəfəkkirleri qədim zamanlardan narahat etmişdir. Yüzilliklər boyu, kapitalizmə qədərki ictimai quruluşlar dövründə bu problem, başlıca olaraq, qadının, ümumiyyətə, cəmiyyətə nisbətən deyil, kişiyyə nisbətən rolunu üzə çıxarmaq kimi irəli sürüldü. Belə ki, lap kapitalist istehsalının meydana gəldiyi dövredə qadının fəaliyyəti xüsusi, ev təsərrüfatı çərçivəsində məhdudlaşdırıcı və onun əməyi kapitalizm dövründə kəsb etdiyi ictimai əhəmiyyətə malik deyildi".

Quldarlıq quruluşunun qanunları ve əxlaqi kişilərin qadın üzərində şəxsi mülkiyyət hüququnu təmin edirdi. İri torpaq sahiblərinin və ruhanilərin mənafeyini qoruyan封建 quruluş qadının alçaldılmış veziyətini təsbit edir və bu veziyətə barışmayanları amansızcasına təqib edirdi. Kapitalizm quruluşu qadın əməyindən geniş istifadə etməyə və onu istismar etməyə başlaşı. Həmin qurulus dövründə qadın istehsalatda da, evdə də ağır yük çəkməli oldu.

Beləliklə, qadın sinifli cəmiyyətə əsrlər boyu ən hüquqsuz və məzlam, istismarın, zorakılığın və cəhatin başlıca qurbanı olaraq qalırdı.

Müellifin fikrincə, bu gün həyətin bütün sahələrini bürüyən dəyişikliklər qadının cəmiyyətdə yeri, qadınla cəmiyyətin, ailə ilə dövlətin qarşılıqlı münasibətləri, cinslərin münasibəti məsələlərinə yenidən baxılmasını zəruri edir. Yetmiş il-dən artıq davam etmiş ictimai məraqların şəxsi maraqlardan üstünülüyü ideologiyasının hakimiyəti dövründə komanda-amiranelik sisteminin mövcudluğu və vətəndaş cəmiyyətinin əsas institutlarının iqtisadi etməməsi, sosial himayədarlıq, insanın dövlətdən hərəterəfli asılılığı geniş xalq kütünlərində laqeydlik psixologiyası doğurdu.

Bu tezahürələr tədricən keçmişdə qalmaqdadır. Artıq bütün dünyada siniflərin mənafələrini ifade edən dəyərlərin yerini ümuməbəşəri dəyərlər tutur, totalitar rejim demokratiya ilə əvəz olunur, amiranə-bürokratik sistem öz yerini yavaş-yavaş bazar iqtisadiyyatına verir və dəhə mühüm olan odur ki, dövlət idarəci-

liyi sahəsində dövlət paternalizmindən və şəxsiyyət idarəciliyindən vətəndaş cəmiyyətinə keçidin baş verməsinin zəruriliyi idarəciliyin də, idarə olunanların da xəbərdar olduğunu bir gerçəklilikdir. Ancaq qeyd olunmalıdır ki, biz bu yolun başlanğıcındayıq.

Son illər ölkəmizdə qadın hərəkatı onun mənəvi və əxlaqi potensialı inkişaf etməye başlamışdır. Millətlərarası əlaqələr güclənir, qadın təşkilatları və birləşmələr öz aralarında canlı əməli ilə keçirlər. Bu sahəyə aid nəzəri araşdırılmalarda da irəliləyişlər gözə çarpır. Cəmiyyətinin en böyük və nüfuzlu qrupu dəyişikliklər prosesinə daha fəal qoşular. Bu fəallıq başdadüşüldür. Respublika ictimaiyyəti hamidan çok qocalara, uşaqlara və qadınlara əziyyət verən dərin siyasi və iqtisadi böhranın güclü zorakılıq, milletçilik və ekstremizm dalğasının acısını daddığından, onların bütün izlerini silmək, artıq aradan qaldırılmış təsirlərinin geri qayıtmamasına, yenilərinin törenməsinə mane olmaq əzmindədir. Cəmiyyətdəki çətinlikləri və gərginlikləri aradan qaldırmaq, onun geniş və dərin şəkildə demokratikləşdirilməsi və humanistləşdirilməsi, bazar iqtisadiyyatına keçid, aşkarlıq və özünüdürənin inkişafı, təhsilin və mədəniyyətin səviyyəsinin yüksəlməsi - bütün bunlar qadınların yaradıcılıqla və maraqlı tərəf kimi iştirakı olmadan, mümkinən deyil. Bütün ölkələrin azadlıq hərəkatlarının təcrübəsi də göstərir ki, onların uğur qazanması qadınların hərəkatlarda iştirakından çox asılıdır. XXI əsrin başlanğıcında bu fakt ictimai həyatın bütün sahələrinin demokratikləşdirilməsi təcrübəsi ilə təsdiq olunur.

L.Mövsümova yazar: "Elə müasir insan hüquqları konsepsiyası da, vətəndaş cəmiyyətinin prinsip və kriteriləri də, ictimai həmreyliyin və sülhün prioritet telebləri də qadının azadlığı, onun müxtəlif cəhətlərdən inkişafı problemini ön plana çəkir. Bu məsələ indiki sivilizasiyanın mərkəzi məsələsidir. İstənilən insanın, planetimizin istənilən ölkəsinin istənilən qadın vətəndaşının azad və xoşbəxt yaşamaq hüququ vardır.

Bunu ona görə xüsusi göstərmək lazımlı ki, qadının mənşəyi haqqında mifin doğurduğu təsvir vürələr uzun müddət sürürə məhkəmənmiş və qorunub-saxlanılmışdır. Qadının cəmiyyətdə və ailədə yeri də elə bununla müəyyənləşdirildi. Onun bütün fəaliyyəti, başlıca olaraq yalnız ailənin, evin qayğısına qalmaqdan və kişiye xidmət etməkdən ibarət olmuşdur. Geri qalmış ənənələr və adı şürur uydurduğu xırrafat (adi şürur zehniyyəti), mürtece vərdişlər və təfəkkür stereotipləri, ağır bəla olan məiştəciliy "xəstəliyi" əsrlər boyu qadına zülm etmiş, hələ indi də onu alçaltmaqdə davam edir, əxsiyyətin özünməxsus xüsusiyyətlərini yox edib, qəlbini qırıb, mənəviyyatına ikiüzlülük və ikili əxa-

laq aşılımaqla simasızlaşdırır.

Bu gün veziyəti dəyişdirmək, qadın məsələsinə yeni baxış formalaşdırmaq, onun yeni əsrin başlanğıc illərində və daha sonrakı perspektivdə həlli üçün imkan yaranmışdır. Dünyada baş verən dəyişikliklər həyat tərzində, əmək və ictimai fəaliyyət sahələrində, qadınların həyatı maraqlarının və ziddiyətli cəhətlərinin, bütünlükde, cəmiyyətin həll etmədiyi bir çox iqtisadi, sosial, siyasi və mənəvi problemlərlə çilgaşması nəticəsində əmələ gelmiş dərin deformasiyaları da işləyindirdi. Ancaq bütün deyilənlərin uğurla həyata keçirilməsi, bütün indiki sivilizasiyanın seyərindən asılı olduğu kimi, qadınların özlərinin ictimai fəallığından da asılıdır. Qadının cəmiyyətdəki maddi və mənəvi azadlığının geniş təzahür diapazonu vardır. O, elmi-texniki inqilabın, mədəniyyətin, demokratiyanın, humanizmin nailiyyətlərinə söykənir, özündə intellektual azadlığı, təkcə həqiqət axtarışında deyil, həm de yaxşılıq (xeyir) və gözəllik axtarışında da əxlaqi idealı əhatə edir. Indiki elm, edəbiyyat, incesənət insan tebəti və bütünlükde, bəşəriyyət haqqında ardıcı olaraq, obyektiv bilik axtararək, elə buna əsaslanırlar".

İndi qadın məsələsinin məzmuunu dəyişir, onun mərkəzi problemi olan qadınların kişilərə tam faktiki hüquq bərabərliyi probleminin həlli isə, yənə də gündəmdə qalır. Ancaq böyük dövrləri əhatə edən bu olduqca geniş çərcivələrdə də yeni yönələr, yeni tendensiyalar üzə çıxdığı kimi, keçmiş, hətta onun patriarchal formalarda dırçəltmək cəhdidə meydana gəlmişdir.

Bu sıradə şəxsiyyət təriyəsi problemləri təfəkkürün ən dərin əsaslarına və cəmiyyətin bütün üzvlərinin davranış normallarına toxunur. Bacardıqca bütün qadınlara bazar iqtisadiyyatı münasibətlərinə, indiki cəmiyyətin yeni teleblərinə və dəyişən şəraitinə alışmağa, əmək, siyaset və mədəniyyət sahələrində növbəti tapşırıqların helline üzvi surətdə qoşulmağa kömək etmək qadın hüquq və azadlıqlarının, onun şərəf və leyaqətinin təmin olunmasına real yolu budur.

Müəllif qeyd edir ki, SSRİ-nin dağılıması ilə sosializm quruluşunun qadın məsələsində formalasdırıldı ictimai və dövlət tədbirləri kompleksi də dağıldı. Bunların yenidən bərpası və yenilərinin işlənməsi heç də bir gün işi deyildir. Odur ki, XX əsrin 90-ci illəri bu sahədə də, başqa sahələrdə olduğu kimi, insanların çoxlu çətinliklərlə üzləşdiyi dövr kimi yadda qalacaq. Bunun bu və ya başqa idarəçi şəxslər asılı olub-olmaması məsələsini qoy siyasetçilər həll etsinlər. Biz isə, bütün cəmiyyəti saran bu reallığın qadınlarından da yan ötmədiyini qeyd edir və cəmiyyətdə sabitliyin artması, ictimai və dövlət institutlarının təkmilləşməsi ailinin qadın məsələsinin həlli üzrə müəkkəmel tədbirlər kompleksi işleyib-hazırlamaq üçün şərait yaratdığını görürük. Artıq qadınların ağır fiziki və yaradıcı olmayan əməkdaşlıq adət edilmesini, onların ixtisas və təhsilinin daha da yüksəldilməsini, şəxsiyyətlərin özünü reallaşdırması üçün stimulların, analığı əmək fəaliyyəti və ictimai fəaliyyətdə iştirakla uğurla uyğunlaşdırmağa imkan verən şəraitin yaradılmasını nəzərdə tutan ictimai və dövlət tədbirləri kompleksinin bitkin formaya salın-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

*Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduun maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının
müdafası, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldılması, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb*

ması vaxtı təşkil edir. Başqa sahələrdə vəziyyət daha acınacaqlıdır. Nazirlər Kabinetində cəmi iki qadın yüksək vəzifə tutur. Səfir dəreccisi ise yalnız bir qadın yüksəlmışdır. Elə Milli Məclisə veziyətin qismen tesəlliərini olması, sübut edir ki, qadınları hakimiyətdən uzaqlaşdırmaq xalqın deyil, hakimiyəti əldən vermək istəməyən ayrı-ayrı böyük kişi məmurların marağının bəhrəsi və fəaliyyətin nəticəsidir. Görünür, Milli Məclisə seki kampaniyasında namızəd kişilərin öz qadın opponentlərinə qarşı dözləməliyi və onlara qalib gəlmək üçün xüsusi tədbirlərə əl atması olmasayı, ümumxalq seçkisi qadın məsələsinin qadınların xeyrinə həlli mövqeyindən daha qanəedici nəticələr verəcək, qadınların Milli Məclisdeki sayını göstərən məlum adəd daha böyük olacaqdır.

Demokratikləşdirmə şəraitində qadınların ictimai-siyasi həyat sahəsində fəallığı, onların dövlət səviyyəsində mühüm qərarların müzakirəsi və qəbul olunmasına iştirak üçün ilkin şərtlər yaranır. Son zamanlar bütün sivilizasiyalı dünyada özləri təkcə istihalsalatda, elmdə, təbəbətdə, pedaqogikada deyil, həm de guya əsl kişi işi olan siyasetdə göstərən qadınların sayı artır. Coşqun sosial və elmi-texniki tərəqqi şəraitində milyonlarla qadın adı ev qarovalucusundan daha çox cəmiyyətin iqtisadi, siyasi və sosial həyatının təsireddi amilinə çevrilir.

Bir zaman holland filosu və mütəfəkkiri Benedikt Spinoza yazmışdır: "Qadının hakimiyətdə olması - dünya üçün tehlükədir". Bəzən insana elə gelir ki, bizim kişilər bu tezisi mütləqləşdirmək istəyir. Onlar sözdə qadının kişi ilə bərabər həlqələrə və azad olduğunu elan edir, isədə isə onu hakimiyət institutlarında iştirakdan inadla uzaqlaşdırırlar. Beləliklə, belə bir təəssürat yaranır ki, ictimai xadimlərin çoxu Spinozanın "aforizm"inə uyğun hərəkət edir. Nəticədə, məsələn, Azərbaycanda Milli Məclisde yalnız 13 nəfər qadın milət vəkilə vərdir ki, bu da deputatların ümumi sayının 10%-dən bir az-

Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Dünyanın ən sağlam əhalisi İspaniyada yaşayır

Bloomberg agentliyi əhalinin sağlamlıq seviyyesine görə dünya ölkəlerinin reytingində İspaniya bütün ölkələri geridə qoyub. Belə ki, İspaniya ötən illə müqayisədə, altı pillə irəliləyərək agentliyin tərtib etdiyi "Ən sağlam ölkələr indeksi 2019" hesabatına başçılıq edir. Ardınca 2018-ci ilin lideri İtaliya gelir. Bloombergin qeyd etdiyi kimi, bu ölkələr sağlam yaşımağın stimulu olan Aralıq dənizi pəhrizinin sayesində ən sağlam ölkələrin siyahısına başçılıq edə biliblər. Bu ölkələrin sakinləri arasında ürek-damar xəsteliklərdən əziyyət çəkənlər daha az olur.

Qeyd edək ki, həmin siyahıya insanın ümumi sağlamlığına müsbət təsir edən amillər nəzərə alınmaqla 169 ölkənin adı daxil edilib.

İlk onluğa İslandiya, Yaponiya, İsveçrə, İsveç, Avstraliya, Singapur, Norveç və İsrail kimi ölkələr daxil edilib. Yaponiya 2017-ci ilde müqayisədə üç pillə irəliləyərək Sinqapuru əvəzleyərək Asiya qitəsində ən sağlam ölkə kimi üçüncü yerdə qərarlaşdır. Siyahıda ən son adları yer alan 30 ölkədən 27-si Saxara səhrasının cənubunda yerləşən Afrika ölkələri, qalan üçü isə Haiti, Əfqanistan və Yeməndir.

Reytingin cədvəli tərtib olunan zaman Ümumdünya Sehiyyə Təşkilatının, BMT-nin əhali bölməsinin və Ümumdünya Bankının statistik məlumatları təhlili olunub. Araşdırma müxtəlif risk və faktorlar, o cümlədən həyat davamlılığı, sanitər və eko loji şərait, insanlar üçün yaradılan tibbi şərait, içməli suyun təmizlik seviyəsi, sıqaret çəkən və çəkməyən insanların nisbəti, həmçinin artıq çəkidən əziyyət çəkən insanların sayı nəzərə alınıb.

Hər xəstəliyə uyğun bal qəbul etmək olar

Bal təbiətin bize bəxş etdiyi saf, təmiz və faydalı madde'lərlə zəngin olan qidaqdır. Balın növü arıların nektar topladığı çıçıklardan asılı olaraq dəyişir. İnsan orqanizmi üçün həmin balların ayrı-ayrılıqla və özünəməxsus faydası var. Müxtəlif xəsteliklər zamanı həmin balların növlərindən istifadə etmək olar.

Almaniya Təbiət Elmləri Akademiyasının üzvü, həkim-fitoterapevt Elnur Eldaroğlu bu barədə AZERTAC-a deyib: "Şəkərlə diabet xəstələri fruktoza faizi az olan bal, məsələn, qaratikan balı qəbul edə bilər. Mədəaltı vəzində problem olanların diastazası az olan baldan istifadə etməsi məsləhətdir. Soyuq-dəyməsi olanlar cökə balı qəbul edə bilərlər. Gündəbaxan balını daxilə qəbul etmək əvəzine dəriyə qulluq zamanı istifadə etmək daha xeyirlidir. Ağız boşluğununda xəstəliyi olanların A vitamini ilə zəngin olan balın qaymağından, yəni zabrusdan istifadə etməsi məsləhət görülür. Onu həm çeynəmək, həm də udmaq olar".

Həkimin dediyinə görə, sağlamlıq problemi olmayan hər kənər ərzində 20 qramdan 45 qramdək bal yeyə bilər, çünkü balın tərkibi amin turşusu ilə zəngindir. Bal yüksək kalorili olsa da, onunla qidalanmaq artıq çəki yaratır.

ELAN

Bakı Slavyan Universitetinin xarici dil (filologiya) fakültəsinin ingilis dili müəllimliyi ixtisasının I kurs tələbəsi Səfərova Leyla Nadirovna məxsus tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

* * *

"Nuray Turizm" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətə məxsus möhür itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavini:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Səhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzətə AzəRTAC, SIA və AZADINFORM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500

Ses

Son səhifə

27 fevral

"Messi dünyada ən çox driblinq edən futbolçudur"

"Barselona" klubunun argentinalı hücumçusu Lionel Messi dünyada ən çox driblinq edən futbolçudur. Belə ki, "CIES Football Observatory" analitik mərkəzi 2018-ci ilde Avropanın ən böyük beş liqasında ən çox driblinq edən 50 futbolçunun siyahısını dərc edib. Siyahının birinci pilləsində 31 yaşlı argentinalı hücumçu qərarlaşdır. O, orta hesabla hər 19.2 dəqiqədən bir driblinq edib. Fransanın "Nitsa" komandasının hücumçusu Allan Sen-Maksimen (19.8) ikinci, Belçikalı hücumçu Eden Hazard (21.0) isə üçüncü yerdə qərarlaşıblar. Kilian Mbappenin 29-cu olduğu siyahıya Kristiano Ronaldonun adı daxil edilməyib. Təhlillər ən azı 1800 dəqiqə meydanda olan futbolçular arasında aparılıb.

"Besiktas" öz meydanında "Fənərbağça" ilə bacarmadı!

Fevralın 25-də futbol üzrə Türkiye Superliqasının XXIII turunun yekun oyununda İstanbul derbisi baş tutub. "Besiktas" doğma meydanda "Fənərbağça" ilə qarşılaşdır. "Vodafone Park" stadionunda baş tutan görüş qarşılıqlı hücumlar şəraitində keçib.

Qarşılaşmanın 10-cu dəqiqəsində meydan sahiblərinin müdafiəcisi Gökhan Gönül hesab açıb - 1:0. Görüşün 18-ci dəqiqəsində qonaqların qapısına təyin olunmuş 11 metrlik cərimə zərbəsinə Burak Yılmaz dəqiqə yekine yetirib - 2:0. Burak Yılmaz 45-ci dəqiqədə özünün ikinci hesabı ile "Besiktas"ın xeyrinə bitib.

İkinci hissədə qonaqlar sürəti artıraraq 55-ci dəqiqədə Miha Zayçin vurdugu qolla hesab arasındaki fərqi azaldıb - 3:1. "Fənərbağça"nın müdafiəcisi Sadiq Çiftpinar 62-ci dəqiqədə fərqlənib - 3:2. Oyunda son nöqtəni isə qonaqların müdafiəcisi Həsən Əli Kaldırım qoyub - 3:3. Beləliklə İstanbul derbisində qalib müəyyənləşməyib. Berabərlik nəticəsində "Fənərbağça" turnir cədvəlinde xallarının sayını 25-ə çatdıraraq 14-cü pilləyə yüksəlib. "Besiktas" isə 3 xalli qazana bilmədiyi üçün turnir cədvəlinde 40 xalla 3-cü yerdədir. XXIII turun yekun nəticələrinə görə "Başakşehir" 51 xalla birinci, "Qalatasaray" isə 45 xalla ikincidir.

"Əvvəllər Ronaldoya görə oynayırdım"

"Real"ın hücumçusu Kərim Benzema ötən ilin yayında "Juventus"a keçən sabiq komanda yoldaşı Kristiano Ronaldo haqda danışır. "France Football" nəşrinin yazdığına görə, fransız futbolcu Ronaldonun gedisiindən sonra komandanın lideri olduğunu söyləyib: "Əvvəllər Ronaldoya görə oynayırdım. Meydanda davamlı olaraq onu axtarır, qol vurması üçün elindən geləni edirdim. Həmin vaxtlar ikinci plana düşmüdü. İndi isə qol vurmaq, liderlik etmək sırası məndədir. Mənim istədiyim de budur". Qeyd edək ki, Fransa millisinin sabiq üzvü bu mövsüm Madrid təmsilcisinin heyətində 40 oyunda 20 qol vurub, 7 məhsuldar örürmə edib.

"Çelsi" də qruplaşma aşkarlandı!

"Çelsi"nin baş məşqçisi Mauritsio Sarri ilə qapıcı Kepa Arrisabalaga arasındaki qalmaqla komanda daxilində qruplaşmaya səbəb olub. "The Telegraph" nəşri iddia edir ki, London klubunun ispan futbolçuları Sesar Asplikueta, Pedro Rodrígues və Markos Alonso italyalı mütəxəssisə qarşı çıxaraq, öz həmyerliləri olan qolkiperi müdafiə ediblər. Komandanın digər aparıcı üzvləri - David Luiz, Jorjinho və Qonsalo İquain isə Sarrin tərəfində olduqlarını bildiriblər və baş məşqçiə haqq qazandırıblar. Qeyd edək ki, İngiltərə Liqa Kubokunun "Məncəster Siti" ilə final oyununda Sarri Kepani əvəzləmək istəsə də, ispan qapıcı meydandan çıxmışdan imtina etmişdi.

ƏLAQƏ

Bakı Slavyan Universitetinin xarici dil (filologiya) fakültəsinin ingilis dili müəllimliyi ixtisasının I kurs tələbəsi Səfərova Leyla Nadirovna məxsus tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

* * *

"Nuray Turizm" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətə məxsus möhür itdiyi üçün etibarsız sayılır.